

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 52
Gruodis — December 30, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Laimingų Naujųjų Metų

Savaitės įvykiai

Izraelio min. pirm. Menahem Begin painformavo prez. Carter, kad taikai Art. Rytuose pasiekti Izraelis sutiktų grąžinti Egiptui Sinajaus pusiasalį ir suteiktų arabam savivaldą Gazos ruože ir vakariniam Jordano krante, bet paliktų čia ir toliau Izraelio karines įgulas. JAV, tikėdamos, kad tai nepatenkins arabų, atsisakė šį planą viešai paremti ar jį atmesti.

Izraelio taikos planu nėra patenkintos ne tik Palestinos išlaisvinimo org-ja, Jordanas ir Saudi Arabija, bet ir Egiptas. Egipto prez. Anwar el-Sadat tarėsi su Izraelio gynybos min. gen. Ezer Weizman dėl taikos sąlygų, bet paaiškėjo, kad susitarimui pasiekti bus dar daug kliūčių, jei Izraelis savo sąlygų nesušvelnins.

Saudi Arabijos sosto įpėdinis princas Fahd pareiškė, kad Art. Rytuose nebus taikos tol, kol Izraelis nesutiks atiduoti visų okupuotų arabų žemių ir kol palestiniečiam nebus suteiktos teisės.

Aliėjų eksportuojančios valstybės savo konferencijoje Venecueloj nesutarė dėl aliejaus kainų pakėlimo, todėl aliejaus kainos bent iki birželio 15 pasi-lik tokios pačios.

Sov. S-gos ir Kubos karinių patarėjų skaičius Etiopijoje per paskutinę savaitę padvigubėjo ir dabar ten yra 500 sovietų ir 800 Kubos patarėjų. Atrodo, kad Etiopija ruošiasi puolimui prieš Somaliją, kuri dabar valdo beveik visą Ogaden provinciją.

JAV atstovų rūmų nariai, apsilankę Etiopijoje, pareiškė, kad Addis Ababoj viešpatuoja teroras prieš vadinamus kontrevoliucionierius.

JAV ir Sov. S-gos derybos dėl karinių pajėgų Indijos vandenyne stabilizavimo yra užkliuvusios: JAV siekia išlaikyti dabar ten esančių pajėgų dydį, o Sov. S-ga, išmesta iš Somalijos Berberos uosto, nori pajėgas sumažinti.

Filipinų gyventojai referendumu patvirtino prez. Ferdinando Marcos vedamą politiką 90,7 proc. balsų.

JAV atstovų rūmų ginkluotų pajėgų komiteto studija tvirtina, kad JAV strateginių ginklų būklė yra tiek pasikeitusi, kad 1980 jie negalės tinkamai pasipriešinti galimam Sov. S-gos atominiam puolimui.

Šveicarijos pasienio policija susišaudė ir sulaukė du V. Vokietijos teroristus Christian Moeller ir Gabriele Kroecher-Tiedemann, kurie 1975 buvo užpuolę aliėjų eksportuojančių valstybių konferenciją Vienoje ir dalyvavę V. Vokietijos bankų plėšimuose.

JAV ir Vietnamas vėl atnaujino darybas dėl santykių užmezgimo.

JAV sutiko leisti Vietnamo mokslininkam pasimokyti lavo- nų tapatybės nustatymo metodų gynybos d-to laboratorijoje Havajuose.

JT 32-ji sesija, priėmusi 2 metų 986 mil. dol. biudžetą ir 256 rezolucijas, pasibaigė. JAV, kaltindamos, kad JT eikvoja pinigų nereikalingiems projektams, nuo balsavimo susilaikė.

Turkija vėl atitraukė iš Kipro 700 karių. JAV dėl to pareiškė savo pasitenkinimą.

Peru, nepajėgdama mokėti užsienio skolų, paprašė iš JAV 100 mil. dol. paskolos, bet jos prašymas buvo atmestas, nes Peru turi tuoj pat mokėti Sov. S-gai už iš jos pirktus ginklus 60 mil. dol.

DAR VIENA KGB AUKA

Iš Lietuvos K.B. Kronikos Nr. 28

1977 balandžio 26 "Tiesoj" buvo atspausdintas platus Sidabravo klebono kun. Vytauto Starkaus straipsnis "Kodėl iš klystusių pasukau", kuriame bandoma skaitytoją įtikinti, kad svarbiausia kun. V. Starkaus "praregėjimo" priežastis — Vatikano radijo šmeižtai tarybų valdžios adresu. Kaip pavyzdį kun. V. Starkus nurodo faktą, kad Vatikano radijas apkaltino tarybinius autoinspektorių, atėmusius blaiviam kun. J. Zdebskiui vairuotojo pažymėjimą. Straipsny autorius V. Starkus tvirtina, kad su kun. J. Zdebskiu yra bendravęs ir žinąs, kad šis mėgstas išgerti.

Kun. V. Starkus rašo, jog besimokydamas Kunigų seminarijoje, įsitikino, kad tarybinė santvarka gerbia tikinčiųjų teises.

Perskaitęs straipsnį, kiekvienas kritiškesnis skaitytojas supranta, kad jis yra parašytas KGB, naudojantis kun. V. Starkaus ranka.

Kun. V. Starkus panevėžiečiam kunigam štai ką yra papasakojęs. Stodamas į Kunigų seminariją, buvo verbuojamas dirbti KGB agentu. Saugumiečiai sutiko leisti mokytis seminarijoje su sąlyga, kad po kelių kunigavimo metų mesias kunigystę. Kun. V. Starkus su šiuo reikalavimu sutikęs, galvodamas, kad po kunigystės šventimų kaip nors išsisuks iš KGB pinklių.

Čia ir buvo kun. V. Starkaus tragedijos pradžia. Morališkai palūžęs, jis nepajėgė būti geru klieriku, ir seminarijos vadovybė norėjo jį pašalinti, tačiau kai kurių kunigų užtartis seminariją baigė.

Kun. V. Starkus pasakojo, kaip saugumiečiai jį buvo nusivežę naktį į mišką prie Skaistkalnės (Latvijos TSR) ir grasino sušaudysia, jei jis neįvykdysiąs savo pažadą.

Kun. J. Zdebskis liudija, kad su kun. V. Starkumi niekada nebendravęs ir straipsny įdėta žinutė apie kun. J. Zdebskio elgesį yra atviras melas.

Lietuvos kunigai yra tos nuomonės, kad vyskupijų kurijos turėtų rimčiau žiūrėti į morališ-

kai puolusių kunigų elgesį ir neleisti jiems griauti tai, ką uolūs kunigai per dideles aukas pastato. Taip pat kunigų seminarija turėtų neišleisti į Kristaus vynuogyną tokių kunigų, kurie aiškiai šiam darbui netinka.

ŽINIOS IŠ VYSKUPIJŲ

Kaunas

1977 gegužės 22 kunigystės šventimus gavo šie Kunigų seminarijos V kurso auklėtiniai: Jonas Alesius, Ričardas Černiauskas, Česlovas Degutis, Vy-

tautas Kadys, Jonas Kauneckas, Stanislovas Linda, Marijonas Savickas, Vincas Stankevičius, Petras Tarvydas.

-o-

Kaunas

Neopresbyteris Jonas Alesius 1976 vasarą buvo nuolatos saugumiečių varginamas, norint jį užverbuoti KGB agentu. Saugumiečiai atvažiudavo automašina į namus, pasigaudavo kelyje kur nors einantį ir, nusivežę klieriką į Lazdijus, terorizuodavo.

Panašiai yra varginami daugelis klierikų.

Boticelli — Angelai

Rusijos revoliucijos meto kompartijos centro komiteto narių likimas

Sovietų Sąjungai paminėjus revoliucijos 60 metų sukaktį, įdomu prisiminti jos vadų tarpusavio lojalumą ir jų likimą. 1917 revoliucijos kompartijos centro komiteto 21 nario likimas nusakomas šiame sąraše.

Berzin — dingęs be žinios.
Bubnov — dingęs be žinios.
Bucharin — sušaudytas 1938.
Dzeržinskij — miręs savo mirtim (rusai tuo netiki).
Joffe — nusižudęs 1927.
Kamenev — sušaudytas 1936.
Kolontaj — mirusi savo mirtim.

Krestjanskij — sušaudytas 1931.
Lenin — miręs savo mirtim 1924 (buvo nuomonių, kad nužudytas).

Milutin — dingęs be žinios.
Muranov — neminimas jau apie 30 metų, likimas nežinomas.

Nagin — miręs savo mirtim.
Rykov — sušaudytas 1938.
Sergejev — nužudytas kelyje (NKVD) 1921.

Sokolnikov — dingęs be žinios.

Stalin (Džugašvili) — miręs savo mirtim 1953 (Rusijoje užsieny buvo gandų, kad buvo nušautas).

Sverdlov — miręs savo mirtim.
Šaumian — sušaudytas 1918.
Trockij — ištremtas iš Rusijos, nužudytas Meksikoje 1940.

Urickij — sušaudytas 1918.

Zinovjev — sušaudytas 1936.

Iš visų dvidešimt vieno bene ilgiausiai išgyveno Muranov, arba bent niekas nežino, kada ir kas su juo įvyko.

LIETUVOS ATSTOVO DR. S.A. BAČKIO SVEIKINIMAS

Lietuvos pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu visus JAV lietuvius Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1978 Metų proga.

Gražios ir ryžtingos buvo visų pastangos 1977 metais ginant žmogaus teises ir mūsų tautos laisvės bylą.

1977 gruodžio 15 JAV prezidentas Carteris pareiškė: "Mes sustiprinom mūsų užsienio politiką žmogaus teisių klausimu ir leidžiam aiškiai žinoti, kad JAV yra priešpados aukų pusėj. Mes esam už kankinamuosius, už neteisingai kalinamuosius ir su tais, kurie buvo nutildyti." Tie žodžiai tesustiprina mūsų ryžtą žmogaus teisių ir laisvės gynimo bare ir ateity.

1978 švęsim 60 metų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį. Ta proga linkiu visiem sėkmės tiek asmeniškai, tiek sujungto veikloje, ginant mūsų tautos laisvės ir gerovės troškimus.

Dr. S.A. Bačkis
Lietuvos atstovas

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS

KULTŪRINIO GYVENIMO

— Svarbiu kultūriniu įvykiu laikytinas "Sukilėlių" operos pastatymas Vilniaus akademiniame operos ir baletų teatre. Kompozitorius J. Juzeliūnas ją sukūrė jau 1957 pagal A. Liobytės parašytą libretą, kuriam turinys buvo paimtas iš V. Mykoliaičio-Putinoromano "Sukilėliai", vaizduojančio 1863 metų sukilimą. Tačiau politinė cenzūra anuo metu operą rodyti viešumai uždraudė. Cenzūra ir dabar nepasidarė nuolaidesnė. Veikalas buvo taisomas, derinamas prie socialistinio realizmo. Iš tenykštėj spaudoj paskelbtų recenzijų galima suprasti, kad opera liko be vadovaujančio herojaus. Kadangi sukilimo vadas buvo kunigas Mackevičius, tai jį reikėjo nuasmeninti, o pagrindiniu veikėju padaryti liaudį-miniją. Tai "visagalei" liaudžiai operoje atstovauja gausus choras. Recenzentai teigia, kad operos choras tikrai gerai parodęs maištaujančius baudžiauninkus ir skambėjęs gerai. Chorui vadovavo A. Krogertas. Ryškesnius vaidmenis atliko geri solistai: E. Kaniava, G. Apanavičiūtė, A. Kuprys, E. Kuodis, A. Lietuvninkas. Nors recenzentai ir randa pastatyme ir veikale trūkumų, bet apamai vertina teigiamai, tik, žinoma, negali pasakyti, kad daugumas tų trūkumų atsirado dėl cenzūros rankos.

— Lapkričio pabaigoje Kaune vyko aštuntoji tradicinė kaimo kapelių šventė, pavadinta "Grok, Jurgeli—77!" Iš visos Lietuvos buvo suvežta daug saviveiklinių orkestrėlių, kuriuose vyravo akordeonai ir smuikai. Muzikantai buvo vyrai ir moterys, jauni ir gerokai pagyvenę. Šventė buvo organizuota varžybų pagrindu. Pirmąją premiją laimėjo kaunietis J. Mačiulis ir erzvilketis A. Janušas (abu grojo bandonijomis).

— Karo metu prie Pagėgių vokiečiai buvo įsirengę didžiules karo belaisvių stovyklas. Daugiausia ten buvę sovietinių belaisvių. Rašoma, kad tose stovyklose žuvę apie 200 tikstančių žmonių. Tai buvęs mirties kompleksas. Dabar, gruodžio 3, toj vietoj atidengtas didžiulis paminklas, vaizduojas raudonarmiečius — "brolisų tautų sūnus". Paminklą sukūrė rusas skulptorius S. Šarapovas ir architektas G. Baravykas. Atrodo, kad raudonarmiečių paminklais bus užterštos visos gražesnės Lietuvos vietos!

— Vilniaus Architektūros muziejų atidaryta kraštotyryninkų paroda, kurioj išstatyti tautosakos rinkiniai, etnografiniai aprašai, sociologinių tyrinėjimų apšankai, revoliucijos veikėjų ir karo veteranų atsiminimai. Rodomos ir monografijos apie Merkinę, Dubingius, Kernavę, Dieveniškes. Rodiniai apima tik 1969—77 metus. Per tą laiką esą surinkta 5477 dainos su melodijomis, 3438 pasakos, 8000 vietovardžių, asmenvardžių. Surinkta gausybė medžiagos lietuvių kalbos žodynui. Paminklų apsaugai išleista net 15,500 rb. Tais pinigais restauruota buvusi Dimitravo priverčiamų darbų stovykla, F. Dzeržinskio muziejus, įrengti apsaugos gaubtai D. Poškos Baubliams. Iš parodos matyti, kad kraštotyryninkai dirba, tik jų veikla, kaip patirta iš kitų šaltinių, nukreipiama nuo lietuvių tautos praeities tyrinėjimų į komunistinių veikėjų iškėlimą ir garbinimą. Tie kraštotyryninkai, kurie kreipia dėmesį į nepriklausomos Lietuvos kultūrinį palikimą, yra persekiojami: tardomi, kalinami, iš darbo atleidžiami.

— Lapkričio pabaigoje Ukmergės kultūros namuose vyko jaunųjų dailininkų paroda: dalyva-

vo 22 dailininkai su 80 paveikslų. Ir ši, rodos, niekuo dėta paroda panaudojama dailininkų kūrybinės laisvės suvaržymui. Dailininkų vadovai pasirašė su rajono ir miesto valdžia sutartį, įpareigojančią dailininkus nupiešti gamyklom ir kolchozom propagandinių plakatų, "sukurti vaizdinės agitacijos kompleksą".

— Jau pabaigtas gaminti bolševikinis - ideologinis filmas "Dulkės saulėje", vaizduojas lietuvių komunistą Juozą Vareikį, 1918 Simbirske malšinų sukilimą prieš bolševikus. Filmą režisavo lietuvis M. Giedrys, operatorius — J. Tomaševičius. Pagrindiniai aktoriai — rusai. Filmas buvo gaminamas Lietuvos kino studijoj ir Mosfilme Maskvoj. Suprantama, kad filmas sukurtas rusų kalba, bet jau rodomas Lietuvoj (premjeros buvo Panevėžy, Vilniuj).

— Ataskaitiniai jaunųjų rašytojų susirinkimai buvo Klaipėdoj ir Kaune. Pasakyta propagandinių kalbų, padaryta įsipareigojimų kurti socialistinio realizmo literatūrą.

— Gruodžio 5 Vilniaus Respublikinėj bibliotekoj iškilmingai paminėta latvių rašytojo A. Upyčio 100 metų gimimo sukaktis. Kalbėjo K. Korsakas, J. Paleckis, K. Nastopka, A. Žirgulis, latvė D. Avuotinė. Nemaža Upyčio romanų yra išversta į lietuvių kalbą: "Šiaurės vėjas", Praeities šešėliai", "Vaivorykštės tiltas" ir kt.

— Solistė Nijolė Ambraziaitė, neseniai koncertavusi Kanadoj ir Chicagoj, grįžusi jau spėjo surengti 4 koncertus Ukrainoj. Jai akomponavo pianistas A. Maceina.

— Kauno Muzikiniame teatre režisierė N. Krotkutė pastatė muzikinį veiklą "Rabin Hudą", vaizduojantį skotų legendinį personažą.

— Vilniaus Meno darbuotojų rūmuose gruodžio 6 buvo smuikininko Eugenijaus Paulausko kūrybos vakaras. Akomponavo D. Trinkūnas. Abu muzikai neseniai sėkmingai koncertavo Vokietijoj.

— Gruodžio 4 Filharmonijos Kauno skyrių įvyko aklosios dainininkės Beatricos Grincevičiūtės rečitalis. Ta proga poezijos kūrinius skaitė M. Mironaitė ir L. Noretka.

— Gruodžio 7-9 Šiaulių rajono keliose vietovėse vyko literatūros vakarai, vardu "Is tolimų kelionių grįžus". Dalyvavo rašytojai A. Drilinga, I. Pikturna, E. Selelionis.

— Gruodžio pradžioj Panevėžio dramos teatro foje vyko ketvirtoji Kauno grafikų paroda, kurioj dalyvavo 11 dailininkų su 40 kūrinių.

— B. Kutavičiaus fortepijoninius kūrinius lapkričio mėnesį skambino Leningrade ir Rygoj. Dalyvavo rusų ir latvių pianistai.

— Viena Varšuvos leidykla išleido V. Bubnio romano "Po vasaros dangum" vertimą 10,290 egz. tiražu. M. Sluckio romano "Mano uostas neramus" vertimo į čekų kalbą išleista 21,000 egz. E. Matuzevičiaus eilėraščių rinkinio "Prie mėlynosios Baltijos" ukrainiečių kalba išleista 3000 egz.

— Rašytojas Vytautas Girdzi-jauskas Literatūros ir Mene (1977 Nr. 40) paskelbė reportažą apie prie Drūkšių ežero statomą atominę elektrinę. Prieš du dešimtmečius prie to paties ežero buvo pastatyta "Tautų draugystės" vardu hidroelektrinė stotis. Ji buvo labai išgarsinta, E. Mieželaitis jos statytojų garbei sukūrė net poemą, o šandien sakoma, kad anos stoties galingumas esąs tik lašas jūroj, kad plačiai Gudijos, Latvijos ir

(nukefta į 2 psl.)

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO NUTARIMAI

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, susirinkęs St. Petersburge, Floridoj, 1977 gruodžio 3-4, priėmė šiuos nutarimus:

1. Lietuvos valstybės atstatymo 60 metų sukakties išvakarėse, iškeliant Lietuvos valstybinumą, tenka pabrėžti, kad lietuvių rezistencijos okupuotoj tėvynę tikslai sutampa su Vliko tikslais, nustatytais jau 1943. Pavergtųjų lietuvių žingsnius ir žygius tenai apsprendžia sąlygos: ilga patirtis ir nepalaužtų patriotų išmintis. Okupuotos Lietuvos išlaisvinimui mes galim ir priivalom paveikiau padėti, dirbdami įvairiais įmanomais būdais įvairiuose prieinamuose forumuose.

2. Bendras ir aukščiausias visų lietuvių tikslas okupuotoj tėvynę, tremty bei laisvajam pasauli buvo ir tebėra tas pats: pastovus, bekompromisinis siekimas atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Lietuvos gyventojai, remdamiesi esminių žmogaus teisių pagrindu, turi atgauti sąlygas savo laisva demokratiskai tvarkyti savo krašto bei tautos dabartį ir ateitį.

Savaitės įvykiai

V. Vokietijos konstitucinis teismas suspendavo įstatymą, leidžiantį jauniem vyram išvengti karinės tarnybos įmę tik pareiškus, kad jų moraliniai įsitikinimai neleidžia tos pareigos atlikti.

Neseniai gavusios nepriklausomybę Džibuti min. pirm. Ahmed Dini ir 4 ministeriai atsisakė, nes jų sudarančios Afar ir Issas gentys negali sugyventi. Afar genties gyventojai kaltinami teroristiniais veiksmais prieš ten saugumą palaikančius Prancūzijos kariu.

Indonezija vėl paleido iš kalėjimo 10.000 politinių kalinių, kurie be teismo buvo laikyti kalėjime net iki 12 m.

Čekoslovakijos disidentų Charta 77 grupė savo metinės veiklos sukaktuvėm paminėti žada sausio 1 išleisti naują atsisaukimą, reikalaujantį didesnių politinių laisvių.

Buv. Indijos min. pirm. Indira Gandhi pasitraukė iš Kongreso partijos vykdomojo komiteto, nes esą partija nekreipianti dėmesio į liaudies reikalavimus. Šis jos žygis gali partiją suskaldyti.

Prieš kurį laiką vakarų žurnalistam skundęsis dėl pavojingų darbo sąlygų ir kyšininkavimo Sov. S-gos anglies kasyklose angliakasy Vladimir Klebanov buvo areštuotas ir patalpintas pereinamoj Maskvos psichiatriinėj ligoninėj.

Per pietiniame Irane įvykusį žemės drebėjimą žuvo per 500 žmonių.

3. Atsižvelgdamas į vis gausėjantį lietuvių tautos gyvybių sluoksnių pageidavimus gauti tautos iš laisvojo pasaulio lietuvių politinių ir intelektualinių pajėgų, seimas rekomenduoja Vliko tarybai ir valdybai sudaryti iš kvalifikuotų asmenų specialią komisiją išsamesnei programai paruošti, įtraukiant į šį darbą jaunesniąją kartą. Šis darbas ryškintų politinius nusistatymus ir natūralią diferenciaciją, tuo būdu gilindamas demokratijos šaknis lietuvių visuomenėje.

4. Akivaizdus Lietuvos kultūrinio gyvenimo sovietinimas, rusifikacija ir visose srityse sunkėjanti spauda reikalauja suaktyvinti talką pasipriešinimui. Intelektualinis kūrybinis įnašas lietuvių kultūrai yra būtinas kelti tautinei išviejai dvasiai ir stipriau paremti tautai nelaisvę. Tuo pačiu vengtina bolševikų

(nukelta į 4 psl.)

MATYSIM FILMĄ APIE SIMĄ

Filmas apie Simą Kudirką "The Defection of Simas Kudirka" bus rodomas per CBS televizijos tinklą sausio 23, pirmadienį. Pagrindines roles atlieka aktoriai Alan Arkin, Shirley Knight, Richard Jordan ir Donald Pleasance. Filmą pagaminio The Jozak Company.

Amerikoj dažnai didelės biznio bei žinių telkimo bendrovės skiria pinigų bei laiko vadinamam visuomenės gerovės projektam. CBS televizijos tinklas pereinantis metais pasiūlė savo filmų scenarijus naudoti mokyklose, skaitymo programose. Pirmas toks projektas buvo labai sėkmingai įvykdytas Californijoje, naudojant filmą "A Circle of Children". Jame dalyvavo apie 60.000 vaikų. Dabar Californijos mokyklų vedėjai, peržiūrėję naują CBS televizijos filmų rinkinį, iš jų parinko Simo Kudirkos filmą, kurio scenarijus bus naudojamas skaitymo programoj.

Šį kartą minėta mokslinė programa bus vykdoma viso krašto mastu. Iki šiol joj dalyvauja 2 1/2 milijono vaikų. Filmų scenarijų spausdinimą vaikams paremia didelės bendrovės (pvz. United Technology, All-State Insurance, Monsanto, Hallmark) bei įvairūs laikraščiai. Pietų Californijos vaikam scenarijus parūpins "The Herald Examiner" dienraštis, kuris scenarijaus kopiją taip pat įdės į savo sausio 23 laidą. Californijos vaikai (apie 360.000) kartu su scenarijum gaus ir kopiją Simo Kudirkos laiško, rašyto specialiai jiems. Šio laiško paprašė Californijos mokyklų vedėjai. Laiške Simas papasakoja vaikam apie Lietuvą, jos okupaciją, joj vykdomus žmogaus teisių pažeidimus ir paaiškina, kodėl jis bėgo į Ameriką. Ragina vaikus gerbti Ameriką ir branginti jos laisvę.

1977 METŲ VLIKO SEIMO DALYVIAI

Vliko seimą sudaro Vliko narių-organizacijų po tris atstovus (statuto 5 str.). 1977 metų Vliko seime dalyvavo 13-kos Vliko grupių 36 atstovai.

Lietuvių Fronto Bičiuliai: A. Sabalis — New Yorkas, K. Gimžauskas — Florida.

Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjunga: J. Gerdvilienė — New Yorkas, dr. J. Petrikas ir A. Reventas — Florida.

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga: S. Lušys — Massachusetts, dr. K. Šidlauskas — Illinois, K. Kleiva — Florida.

Lietuvių Rezistencinė Santarvė: prof. dr. J. Vėbra — Connecticut, B. Raila — California, V. Žilinskas — Florida.

Lietuvių Tautinis Sąjūdis: niekas neatstovavo.

Lietuvių Vienybės Sąjūdis: J. Pažemėnas — New Yorkas, A. Skirius — California, dr. B. Kasilas — Pennsylvania.

Lietuvių Atgimimo Sąjūdis: L. Virbickas, V. Semaška, J. Juodis — Florida.

Lietuvos Darbo Federacija: V. Šimaitis ir A. Šimaitienė — Illinois, V. Kleivienė — Florida.

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga: J. Zostautas, J. Vaičaitis ir J. Žvynys — Florida.

Lietuvos Socialdemokratų Partija: J. Sonda — Massachusetts, dr. J. Valaitis — Illinois, A. Mačionis — Florida.

Lietuvos Ūkininkų Partija: niekas neatstovavo.

Lietuvos Ūkininkų Sąjunga: prof. B. Vitkus — Illinois, dr. K. Valiūnas ir J. Giedraitis — New Yorkas.

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjunga: J. Audėnas — New Yorkas, J. Daugėla ir K. Grigaitis — Florida.

Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis: L. Knopfmilleris — Florida.

Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis: K. Miklas — New Yorkas, A. Rūkštelė ir O. Galvydienė — Florida.

Vliko seime dalyvavo tarybos pirmininkas prof. dr. J. Vėbra, jos politikos ir teisių komisijos pirmininkas S. Lušys ir eilė kitų tarybos narių.

Taip pat dalyvavo Vliko valdybos nariai: dr. K. Valiūnas, dr. B. Nemickas, J. Valaitis, B. Bieliukas ir A. Sabalis.

Aktyviai reiškėsi iš Kanados atvykusios Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovės — Gabija ir Dainora Juozapavičūtės.

Gruodžio 4 vakare įvyko Tautos Fondo tarybos 3 valandų posėdis, kuriame dalyvavo TF garbės pirmininkas prel. J. Balūnas, tarybos pirmininkas J. Valaitis ir nariai iš JAV ir iš Kanados. Taryba svarstė ir sutarė suaktyvinti Tautos Fondo veiklą, norėdama užtikrinti Vliko veiklai reikalingus finansinius išteklius.

Vliko seimo posėdžiuose dalyvavo daugiau kaip 100 Floridų ir kitų vietovių svečių. Gruodžio 3 iškilmingoj vakarienėj su koncertu susirinko arti 300 lietuvių. (Elta)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos apylinkei jau reikią žymiai galingesnės elektrinės. Taigi sovietiniai imperialistai ne Lietuvai stato šią atominę stotį, užteršdami vieną gražiausių Lietuvos kampelių, turtingos gamtos Ignalinos rajono Drūkšių apylinkę. Ir korespondentas pagrįstai nuogastauja: "Vis dėlto įtarumo kipsas kužda: kas bus su gamta, kuri čia tokia trapi ir taip greit pažeidžiama? Kokią įtaką elektrinė turės nacionaliniam parkui, esančiam po jos šonu? Kas atsitiks su Drūkšių ežeru, ar nevers jis nuodinga bala?" Bet darbas jau vyksta: buldozeriai verčia iš šaknų gražuoles pušis, krioklia, dunda mašinos, kasami grioviai požeminiam vamzdžiam, kala kūjai, linkčioja kranai — čia bus atominė elektros stotis, čia statomas prie Visagino ežerėlio ir naujas energetikų miestas, kyla penkiaaukščiai namai, juose netrukus apsigyvens nepamainomi specialistai iš plačiosios "tėvynės". Korespondentas turi progos pasikalbėti su statybininkais, atvykusiais iš Kazachijos, iš tolimojo Kuzbaso, iš anapus Uralo. Jie tik laukia butų statomuose namuose, tada atsigabens šeimas — ir bus pirmieji rusiškos kolonijos gyventojai. Tam tikslui ir statomos tokios Lietuvai mažai reikalingos įmonės, tam kuriami nauji miestai. Beje, tam energetikų miestui jau esąs parinktas ir Antano Sniečkaus vardas. Negana, kad Lietuvą užteršė išgamos V. Kapsuko vardas, o kuo geresnis tas Sniečkaus vardas?

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujama daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadienį ir penktadienį nuo 12 iki 6 val. šeštadienį nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloka nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėles jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radio aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jv patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILAUSKAITE-SELLE, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma j namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadienį 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglių kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

1977-1978 JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

1 naktis Maskvoj, 1 naktis Leningrade, 5 naktys Vilniuj

Vasario 5, 12, 19, 26	\$659
Kovo 5	\$681
Kovo 12, 19	\$716
Kovo 26, bal. 2, 9, 16	\$746

Dėl smulkesnių informacijų teirautis agentūroj

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

Simas Kudirka su aktorium ir filmo gamintojais New Hampshire valstijoj filmo gaminimo metu. Iš k. Bruce Sallan, Gerry Abrams, Alan Arkin, Simas Kudirka, Richard Briggs. Nuotr. D. Kezienės (Lithuanian Information Service)

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožlura • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA

Baigiant 1977 metus

Baigiant 1977 metus, nejučiomis krypta žvilgsnis į praeitį, nejučiomis kyla klausimas: ką šie besibaigiantieji metai davė mum? Kas atsitiko krašte, ar okupantas ten labiau įsitvirtino, ar mūsų kova dėl pavergto krašto neišblėso, ar mes patys, gyvendami toliau nuo savo tėvynės, išsaugojom lietuviškas apraškas, ar sugebėjom patraukti jaunimą naujiam žygiui dėl mūsų tautos laisvės?

Pavergtojo Lietuvoj priespaudo grandinės nepalengvėjo, nors ir buvo kalbama apie Helsinkio susitarimus. Lygiai kaip ir anksčiau, okupantai spaudžia, rusina kraštą, statydami įmones, įveždami į jas darbininkus rusus. Nesušvelnėjo ir tikinčiųjų persekiojimas. Visur brutaliai tikintieji buvo persekiojami, atleidžiami iš darbo, išmetami iš mokyklų.

Pavergta tauta tačiau išlaikė kietą kovingumą ir vienybę. Jos pasipriešinimas pavergėjams ateina ne iš senimo, kuris dar prisimena nepriklausomą Lietuvos respubliką, bet iš jaunimo, kuris gimė ir augo sovietinėje santvarkoje. Patriotizmas dar labiau sustiprėjo krašte. (Nors ir laikosi santūriai, bet, progai pasitaikius, sprogtai ir virsta demonstracijomis prieš okupantus. Taip nutiko spalio 10 Vilniuje po futbolo rungtynių, kada kilo masinės demonstracijos prieš rusus.)

Lietuvos K. Bažnyčios Kronika ir kiti pogrindžio laikraščiai išstvermingai ejo ir šiais metais. Pradedant 1977 metus, laikraščiuose buvo spausdinama 24 Kronika, o dabar jau 29 numeris. Kokio ryžto reikia rinkti Kronikai medžiagą, surašyti, ją išvežti į užsienius, kad ten paskelbtų visam pasauliui, kokias nuoskaudas daro mūsų pavergtiems broliams. Šalia Kronikos ejo pogrindžio laikraščiai šiemet dar labiau sustiprėjo. Tai rodo, kad ir tokia policinė galybė,

kur tiek daug šnipų užverbuota, jau nesugeba sukontroliuoti, kas dedasi pogrindyje. Ir tas pogrindis verda, pragaužia sovietinio pastato sienas, pragaužia pačiuose pamatuose. Ir tokių graužikų vis daugiau ir daugiau atsiranda. Pogrindžio spauda sklinda ir kitose Sovietų Sąjungos respublikose ir satelitinuose kraštuose. (Tai ir rodo, kad Sovietų Sąjunga pradeda savo subrimo, žlugimo laikus.)

Disidentai irgi atliko savo vaidmenį tai Sovietų Sąjungos galybei griauti. Čia reikėsi ir pavergtos rusų tautos disidentai ir taip pat lietuviai, kurie sugebėjo kovoti, savo kovą perkelti į tarptautinę plotmę. (Toks buvo ir Tomas Venclova, kuris vasario 15 pasiekė Ameriką. Ir čia atvykęs jis sugebėjo išlaikyti kovos įtampą prieš pavergėjus okupantus. Atvykęs disidentas Kęstutis Jokubynas pasitraukė į nuošalį, nors ir jo žodis ir jo gyvenimų atskleidimas turėtų didelės reikšmės.)

Už laisvę Amerikoje. Ir šiame krašte visus metus buvo aktyvi kova už Lietuvos laisvę. Lietuviškos politinės organizacijos ir toliau planavo, veikė, rašė raštus, memorandumus, intensyviai reikėsi Vlikas, išlaikydamos informacijos biuletenius, radijo stotis, kurios nuolat informavo kraštą apie laisvųjų lietuvių veiklą.

Sustiprėjo akcija, kad kongrese ir senate būtų pravesta daugiau rezoliucijų Lietuvos laisvės bylai spręsti. Ta akcija eina ir toliau.

Lietuvių Bendruomenė vis labiau įsitvirtina šioj visuomeninėje ir politinėje veikloje. Jos atlikti žygiai buvo naudingi mūsų laisvinimo bylai.

Didelės reikšmės turi tas faktas, kad į laisvinimo žygį, ir kovą dėl žmogaus teisių įsijungia jaunimas. (Jaunimo veiklos

(nukelta į 4 psl.)

Matas Zužus, Garso redaktorius, šakotos veiklos visuomenininkas-laikraštininkas, gimė 1897 rugpiūčio 14 Čiudiškių kaime, Marijampolės apskrityje. Mokėsi Prienuose ir Seinuose. Būdamas moksleivių-gimnazistu, veikliai dalyvavo tautiniame darbe, platino slaptą patriotinę spaudą. 1913 buvo išlaikęs egzaminus į kunigų seminariją, bet rusų valdžios pareigūnai neleido seminarijai priimti jo į klierikus, kaip režimui nepatinkimo. Nebegalėdamas įvykdyti savo gimtajame krašte jaunystės svajonės, tais pačiais 1913 metais Matas Zužus atvyko į Ameriką ir čia tuoju įsijungė į lietuvių katalikų visuomenės veiklą. Lankė Valparaiso universitetą, organizavo lietuvių kalbos kursus. Daugiausia veikė Lietuvos vyčiuose.

Pirmojo pasaulinio karo metais Zužus, gyvendamas Chicagoj, buvo pirmose gretose veikėjų, kurie dirbo įvairiuose sambūriuose šelpti Lietuvai ir remti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pastangoms. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis grįžo į tėvynę ir ten stėjo savanoriu į jos jauną kariuomenę. Buvo priimtas į Karo mokyklos 4-tąją laidą. Vėliau dirbo Kario redakcijoje. Pasibaigus kovoms dėl nepriklausomybės, iškeliaavo Amerikon tęsti pamėgto laikraštinko darbo. Sėkmingai redagavo Vytį, Lietuvos vyčių žurnalą. Dirbo Draugo redakcijoje, kurį laiką redagavo Kataliką. Visuomeniniame darbe „anais laikais“ jis artimai bendradarbiavo su Leonardu Šimučiu, kun. Ignu Albavičium, Kaziu Pakštu, Aleksandru Aleksiū, Vincu Kvetku, Antanu Knežiu, Kaziu Krušinsku, kun. Jonu Kasakaičiu ir kitais veikliais katalikų žmonėmis.

1926 balandžio mėnesį Matas Zužus buvo pakviestas Lietuvių Katalikų Susivienijimo organo Garso redaktorium. Tada jis pakeitė Leonardą Šimutį, pasitraukusį iš Garso redagavimo ir išvykusį į Lietuvą, kur jis buvo išrinktas trečiojo seimo nariu. Nuo 1926 Zužus redaguoja **Garsą be jokios pertraukos**. Vargu ar rasim lietuvių laikraščių istorijoje kitą žurnalistą, kuris to paties laikraščio redaktorium būtų išbuvęs ilgiau kaip 51 metus. Matas Zužus, kurį šiuos žodžius rašas pažįsta daugiau kaip 40 metų, visada pasižymėjo dideliu taktu, didžia pakanta kitokių įsitikinimų žmonėms. Jo redaguojamas Garsas vengė demagogijos ir siaurų asmeninio pobūdžio ginčų.

Antrojo pasaulinio karo metu ir pokario metais Matas Zužus

PRIMIRŠTOS DVIEJŲ LAIKRAŠTININKŲ — VISUOMENININKŲ SUKAKTYS

Rugpiūčio mėnesį redaktorius Matas Zužus sulaukė 80 metų, o redaktorius Kazys P. Vilniškis — 70 metų amžiaus

Matas Zužus

aktyviai dalyvavo bendrose Amerikos lietuvių pastangose ginti Lietuvos laisvės reikalą ir pagelbėti iš tėvynės išbloks-tiesiems lietuviams. Jo veiklos barai — Lietuvių Katalikų Federacija, Katalikų Susivienijimas, Amerikos Lietuvių Taryba, Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas. Daug kartų buvo renkamas į šių organizacijų vadovybes, kuriose savo pareigas atlikdavo labai atsakingai. Daugiau nei pusę savo amžiaus praleido Pensilvanijos valstijoje, kur anksčiau lietuviška veikla buvo labai gyva.

Ir dabar, sulaukęs 80 metų amžiaus, Matas Zužus nevengia visuomeninės veiklos. Matom jį bendradarbiaujant ir su „se-nesnija“, ir su „jaunesnija“ lietuvių išeivija. Būdamas labai ramaus būdo, jis nesiveržė į pirmąsias vadovaujančias vietas. Visada stengdavosi eiti pusiausvyros keliu, ypač ne visada ramiose Kat. Susivienijimo seimuose, kurių atstovų dauguma per metus metus jam pareiškėdavo savo pasitikėjimą, perrinkdama Garso redaktorium. Savo vedamuosiuose straipsniuose Matas Zužus nesitenkino liedsdamas tik Katalikų Susivienijimo organizacinius reikalus — jis gyvai reagojo į visus svarbesnius amerikiečių gyvenimo klausimus.

Pastarųjų poros metų laikotarpį Matas Zužus išgyveno du skaudžius įvykius — Aukščiausias pasiūkė amžinybėn jo mylimą žmoną Kazę ir vyresnįjį sūnų Matą. Bet garbusis suka-tuvininkas nepalūžo — sukaupęs dvasines jėgas, stropiai eina savo pareigas, redaguodamas

Garsą ir dalyvaudamas visuomeniniame gyvenime, daugiausia Wilkes Barre-Scranton apylinkė, kur lietuviškoji veikla pastaruoju laiku rodo naujo gyvastingumo.

-o-

Kitas primirštas suka-tuvininkas — **Kazys Vilniškis**, pirmasis Amerikos redaktorius, vienas jos steigėjų, rugpiūčio 8 sulaukęs 70 metų amžiaus. Sutikęs Vilniškį, nežinodamas jo metrikų, sakytum, kad jam gal tik 50 metų — taip tvirtai ir jaunai jis atrodė.

Kazys Vilniškis, gimęs 1907 Brooklyne, buvo išvežtas į Lietuvą dar vaikystėje; gyveno Raguvos parapijoje. Baigęs Kaune aukštesniąją technikos mokyklą, 1931 išvyko į Ameriką ir apsigyveno savo gimtiniame Brooklyne, įsijungdamas į Angelų Karalienės parapiją, kurioje ir krikštytas buvo.

Lietuvoj Vilniškis dalyvavo ateitininkų, šaulių, pavasarininkų, Vilniui Vaduoti Sąjungos ir sporto (LGSF) veikloje. 1928-29 buvo Kauno rajono ateitininkų pirmininku.

Grįžęs Amerikon, tuoju įsijungė į lietuvių katalikų organizuotą veiklą. Kurį laiką artimai bendradarbiavo Bostone leistame Darbininke, kuriame buvo New Yorko-New Jersey skyrus. New Yorko ir apylinkės lietuvių

Kazys P. Vilniškis su žmona Elena (Podelyte)

katalikų visuomenė, ypač jos vadai, juto savo apylinkės laikraščio nebuvimą. Pasiryžta leisti savo laikraštį, ir tam tikslui įsteigtas Lietuvių Universalinis Biuras, kuris įsigijo savo spaustuvę ir padėjo pagrindą išleisti laikraščiu. Ir taip gimė savaitraštis Amerika, pasirodęs 1933 gruodžio 1.

Kazys Vilniškis buvo Amerikos pirmasis redaktorius ir administratorius. Redagavo jis Ameriką iki 1936 spalio vidurio, bet pasilikdamas ir toliau jos leidėjų vadovybėje. Artimiausiu Amerikos redakcijos bendradarbiu tada buvo kun. Jonas Balkūnas, o laikraščio leidėjų vadovybės pirmose gretose buvo kun. Norbertas Pakalnis, Juozas Aleksūnas, Pijus Lekešis, Kazimieras Paulionis. Iš pasauliečių — Kazys Krušinskas, Petras Montvila, Juozas Mačiulis, Stasys Lukoševičius, Antanas Mažeika ir kiti. Vilniškiui teko bene didžiausia našta — sudaryti finansinį pagrindą Amerikai, kad laikraštis galėtų išsilaikyti. Pasitraukęs iš redaktoriaus vietos, Kazys Vilniškis liko Amerikos administratorium vienerius metus — iš tų pareigų atstątydino gavęs tinkamą įpėdinį bostoniečio Danieliaus Averkos asmeny.

Išėjęs iš Amerikos, Kazys Vilniškis metėsi į ekonominį gyvenimą. Jam buvo pavykę sutelkti keletą Brooklyno lietuvių verslininkų ir profesionalų ekonominiam reikalui — įsteigti prekybinę bendrovę importui iš Lietuvos. Pradžią buvo gera, bet kažkokia paslaptinga jėga užtrenkė jaunai bendrovei Lietuvos importo duris, nukreipdama Lietuvos maisto gaminius visai į svetimas rankas, o lietuviška bendrovė iš Lietuvos galėjo gauti tik lietuvių-anglų kalbos žodynų... Tokių faktų akivaizdžiai bendrovė turėjo likviduotis. Tačiau Vilniškio mintis sukurti tvirtą lietuvišką importo bendrovę nenuėjo niekais. Netrukus Lietūkis atsiuntė New Yorkan savo atstovą Kazį Gineitį, kuris, susisiekęs su Vilniškiu, ištyrė sąlygas sukurti naujai bendrovei, kurios akcininkais ir savininkais būtų Lietuvos ūkinės organizacijos. Naujos bendrovės direktoriata, šalia iš Lietuvos atsiųstų L. Grigonio ir Ad. Akelaičio,

(nukelta į 5 psl.)

PETRONĖLĖ DRAUGELYTĖ-VOSYLIENĖ

KAUNAS — BRAZILIJA

1938 METŲ KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

11

Važiuojant į miesto centrą, teko pervažiuoti vieną įdomų sodą, kur buvo įvairiausių palmių, medžių. Skersai sodo buvo išvestas cementuotas kanalas. Kanalo krantai buvo apšodinti medžiais, kurie priminė Lietuvos verkičius beržus. Jų plonos šakos sviro iki žemės, iki kanalo vandens.

Buvo kitas parkas, kuris turėjo dar daugiau tvenkinių ir įvairiausių medžių. Sako, šitame parke mėgo lietuviai susitikti. Kurie buvo atvažiuavę pirmieji 1927 metais, dar nemokėdami kalbos, eidavo susipažinti su vėliau atvykusiais.

Reikės aplankyti muziejus, zoologijos sodus, kur, sako, yra pačios nuodingiausios pasaulio gyvatės, kur, žinoma, yra sutelkta visi Pietų Amerikos augalai, gyvuliai ir net vabzdžiai.

Į bažnyčią

Mieste nemaža gražių bažnyčių. Pirmą sekmadienį nuvažia-

vome į mum artimiausią Sao Paulo priemiesčio Penha bažnyčią. Ji buvo už dviejų kilometrų. Šiam priemiesty buvo dvi bažnyčios. Penha priemiestis garsus koplyčia, kur yra stebuklingas švč. Marijos — Krikščionių Pagalbos paveikslas. Jis kaboj koplyčios gale, jau pageltęs nuo senumo. Aplinkui daugybė gėlių, į tam tikrą žvakidę prismaigstyta daugybė didelių ir mažų degančių žvakių.

Nemažos koplytėlės sienos ir net lubos nuklotos fotografijomis. Tai pasveikė ar kokių kitų malonių išprašė iš Mergelės Marijos. Prie fotografijų pridėti ir paaiškinimai portugalių kalba. Prieš paveikslą atitvertame užgroty su dėta daugybė rankų, kojų, galvų ir kitų kūno dalių. Jos buvo atliedintos iš vaško ar stearino.

Koplytėlė visada atidara, tai lankytojų nestinga. Įspūdinga, kad per mišias beveik visi meldžiasi su degančia žvake rankoj.

Pasibaigus pamaldom, žvakę paaukoja bažnyčiai. Ją atiduoda zakristijonui. Jei šis užsiėmęs, tai kiekvienas, ją užpūtęs, padeda prie grotelių. Taip bema-tant susidėda visa kupeta žvakių. Bažnyčios tarnautojai jas glėbiais neša į zakristiją.

Ant kalno netoli mūsų sodybos buvo graži ir didelė koplyčia, bet kunigas atvykdavo tik kartą per mėnesį. Kai kunigas atvykdavo, tuoj suskambindavo varpu. Po keliolikos minučių vėl patraukdavo kelis kartus varpu. Tai buvo ženklas, kad rinktųsi norintieji eiti įspūžinties. Skambindavo ir trečią kartą. Tąsyk jau būdavo mišios.

Koplyčia graži, kaip ir parapijos bažnyčia. Bet nėra nuolatinio kunigo, kuris čia galėtų žmonių tikėjimą stiprinti. Pasirodė, kad Brazilijoj labai trūksta kunigų. Tuo yra susirūpinę vyskupai. Tokiam didmiesty, kaip Sao Paulo, per metus teįšventina tik 2 ar 3 kunigus.

Lietuvoj trijose vyskupijose buvo daugiau kunigų, nei čia dešimtyje vyskupijų. Vienam Brazilijos kunigui reikėtų aptarnauti 15 tūkstančių žmonių, jei nepadėtų atvykstantieji iš svetimų kraštų kunigai.

Kristaus Karaliaus šventėj sužavėjo mane viena šv. Antano bažnyčia, kurią tvarkė pranciškonai. Čia buvo daug gražių altorių, marmuru buvo išklotos sienos. Visi vidaus įrengimai buvo brangūs. Bet ne tai svarbu.

Ne tai mane sužavėjo. Didžiajam altoriui buvo šv. Antano statula. Aplink ją visa presbiterija buvo prinešta gėlių. Šv. Antanas tartum skendo Brazilijos lelijose. Tos gražios gėlės teikė daug ramumo, jaukumo. Buvo malonu čia būti, atitūkus nuo triukšmingo miesto. Pasibaigus pamaldom, nesinorėjo net išeiti.

Lietuviam kiekvieną sekmadienį vienuolišką valandą ten aukodavo mišias ir pasakydavo pamokslą. Pamaldas laikydavo kun. Arminas, kuris prieš ketvrius metus buvo atvykęs iš Lietuvos ir gyveno Zelinio. Mišių metu giedodavo lietuvių choras.

Nors mūsų sodybą supo gražiai reginiai, sodai, nors čia buvo labai ramu, bet vis tiek imdavo keistas ilgesys. Mintys dažnai skraidydavo prie Šešupės ar Nemuno. Nemokėdama kalbos, su kaimynais negalėjau draugauti, pasikeisti mintimis. Gi lietuviai mūsų sodybon su reikalais tik retkarčiais užsukdavo.

Milijoniniame Sao Paulo mieste būdavo labai malonu, jei kur išgirsti lietuvišką žodį. Kartais jį išgirsti autobuse. Rodos, prieitum ir tą žmogų išbučiuotum, paklaustum, iš kurios Lietuvos dalies jis atvažiuo. Sužavėjo mane viena šv. Antano bažnyčia, kurią tvarkė pranciškonai. Čia buvo daug gražių altorių, marmuru buvo išklotos sienos. Visi vidaus įrengimai buvo brangūs. Bet ne tai svarbu.

Malonų įspūdį padarė Naujųjų Metų sutikimas pas vaišingąjį konsulą p. Polištaitį bei sim-

patingąjį jo žmoną. Ten parodytas nuoširdumas liko nepamirštamais.

Taip pat mane džiugino ir Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas, kurį rengė Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras. Žmonių buvo arti dviejų tūkstančių. Ir kaip galingai jie giedojė himną! Ilgiau pagyvenusi, pamačiau ir nesantaiką, kivirčus tarp išeivių inteligentų. Ką vienas statė, kitas griovė. Tai neigiamai veikia kiekvieną. Prarandi norą bet kur dalyvauti. Geriau kaip sraigei įsitraukti į vidų ir niekur nedalyvauti, nieko nežinoti, nematyti.

Gyvenimo praktika juk rodo, kad piktžolės užgožia pasėtą grūdą, šaltis nukanda gražiausią žiedą. Taip pat ir nesantaika, nesutarimas sunaikina ir kilniausius užsimojimus.

Pagyvenusi pusmetį tame Peha italų rajone, aš be jokio gailėsčio palikau mūsų buvusią sodybą, jos didelį sodą ir gėlyną ir su džiaugsmu išsikeliau į lietuvių rajoną, į pastatytus jau nuosavus namus Vila Zelinio. Gerai žinojau, kad pavėsio vasaros kaitroj ten greit nesulaukšiu, nes medeliai ten ką tik pasodinti.

Vila Zelina — tai kitas Sao Paulo priemiestis, labai gražioj, kalnuotoj vietoj. Ten gyveno daug lietuvių ir turėjo savo krautives. Su miesto centru susisiekimas geras, važiuojama autobusais bei tramvajais. Nuostabu, kad, pakeitus gyvenamąją vie-

tą, rodos, pati Brazilija pasidarė artimesnė.

Vila Zelina pasidarė man Kauno Žaliakalniui, kur taip jauku buvo gyventi, kur kiekvieną rytą pakeldavo varpą garsai. Taip ir čia skambėjo varpas. Buvo kalnuota ir gražu.

Prieš keletą metų š. Amerikos lietuvių suaukotomis lėšomis Vila Zelinioj pastatė bažnyčią. Dėl lėšų stokos jos neužbaigė įrengti. Mišios buvo aukojamos tik prie didžiojo altoriaus, kiti du šoniniai — švč. Mergelės.

Marijos ir šv. Antano — altoriai buvo nebaigti. Bažnyčios vidus jau buvo pripildytas suolų, kuriuose buvo patogų sėdėti bei klūpėti. Dabar Zelinio lietuvių bažnyčia seniai pabaigta ir pagražinta.

Tuo metu buvo renkamos aukos vargonam, kuriuos turėjo atvežti iš Čekoslovakijos. Klebonu buvo kun. P. Ragažinskas. Vikaro nebuvo. Sekmadieniais jam tekdavo aukoti net dvišias mišias, sakyti pamokslus.

V. Zelinioj tuomet buvo dvi lietuvių mokyklos. Vieną atidarė prieš metus iš Šiaurės Amerikos atvykusios lietuviškos seserys pranciškiešės. Pati mokykla buvo didelė. Ji buvo pripildyta. Tėvai buvo labai dėkingi seselėm, kad jos gerai mokė ir auklėjo vaikus.

Seselių kruopšti ranka buvo matoma ir bažnyčioj, ir susirin-

(nukelta į 4 psl.)

HAPPY NEW YEAR

HAPPY NEW YEAR
AUTO SUN ROOF INC.

DISTRIBUTORS FOR AMERICAN
SUN ROOF INC.
ROUTE 73 & MORRIS AVE.
MAPLE SHADE, N.J.
(609) 779-0100

HAPPY NEW YEAR
GENE MCATEER'S
BRICK INN

FINEST FOOD IN HUNTERDON COUNTY
BOX 226, ROUTE 1, JUTLAND RD.
JUTLAND, N.J.
TELE (201) 735-4900

HAPPY NEW YEAR
MR. RADIATOR

AUTO RADIATOR REPAIRS TOWING AVAILABLE
1 TO 3 HR. SERVICE. MON. THRU SAT. 8 TO 6 PM.
REPAIRED WHILE U-WAIT. RECORDING BOIL-
OUTS RODOUT CLEAN & REPAIR — REBUILTS.
SALES NEW & USED RADIATORS. ALL MODELS.
LOCATED IN EAST BRONX 212 323-8654, 730
SOUTHERN BLVD. 212-323-9885 1564 SOUTHERN
BLVD.

HAPPY NEW YEAR
SULLIVAN FUNERAL HOME

22 FOURTH ST.
LOWELL, MASS.
ERNEST C. SULLIVAN DIRECTOR
(617) 458-8717

HAPPY NEW YEAR
HUSH A BYE

One of the Largest Specialists in Nursery &
Teenage Correlated Furniture. Buy at Hush-A-Bye
For Service and Low Low Prices. Carriages and
Cribs seen Nowhere Else on L.I. Yet Popularly
Priced Exclusively Discounted for Hush-A-Bye.
Over 200 Cribs & Carriages on Display. 107-
16 Queens Blvd., Forest Hills, (Nr. 70 Ave. 108th
St.) BO 8-6305 New Hyde Park 1578 Hillside Ave.
BO 8-9748 1936 New York Ave. Rt. 110 HA 7-6013
Free Gift To Mothers To Be With Ad.

HAPPY NEW YEAR
ALBERT A. DIAGLE COMPANY

REAL ESTATE & INSURANCE
BE SURE INSURE WITH DIAGLE INSURANCE
313 WILLARD STREET DRACUT, MASS.
(617) 459-2101

HAPPY NEW YEAR
JOHNSTONS TOYOTA

SEE THE 1978 TOYOTA! WE HAVE THEM!
EXPERT SERVICE TOO!
COROLLA'S CORONA'S CELICA'S AND THE NEW
TOYOTA CRESSIDA ROUTE 17 M. NEW HAMPTON
N.Y. TELEPHONE: (914) 374-3851 OR (914) 294-
8282

HAPPY NEW YEAR
LEX DEPP

CADILLAC AND OLDSMOBILE
21 FULTON ST. MIDDLETOWN
(914) 343-1101

HAPPY NEW YEAR
DISCOUNT

This coupon entitles you to a \$50.00
discount towards one complete set of
Nu-Tech Tentures. For further infor-
mation call or write:
UNITED LABS
37 Wallington Avenue Wallington, N.J. 07057
Telephone (201) 473-0307

HAPPY NEW YEAR
THE ALL NEW
MEL PONTIAC

YOUR AUTHORIZED PONTIAC DEALER FOR
SALES, SERVICE AND PARTS
95 MAIN ST. 914 986-4447 WARWICK, N.Y.

HAPPY NEW YEAR
PARK SLOPE GLASS SERVICE INC.

COMPLETE WALK-IN SHOP SVCE. HOMES
STORES FACTORIES REPLACEMENT WINDOWS
PLATE & WINDOW GLASS CUSTOM MIRROR
INSTALLATION STORM WINDOWS & DOORS
CURVED GLASS SKYLIGHTS REGLED &
REPLACED. TABLE TOPS CUSTOM MADE
FROSTED GLASS SAFETY GLASS BUILT
PROOF GLASS. OPEN ALL DAY SAT. 196 7TH
AVE. (NEAR 2ND ST.) BKLYN 212 768-4066

HAPPY NEW YEAR
CARBONARO'S RESTAURANT

ITALIAN AND AMERICAN CUISINE ALSO
SANDWICHES AND HOT PLATES TO TAKE OUT
561 HADDON AVE. (CORNER OF LAFAYETTE ST.)
WEST BERLIN, N.J. (609) 767-9899

HAPPY NEW YEAR
ORANGE MOTORS

YOUR AUTHORIZED FORD DEALER SALES
SERVICE PARTS BODY SHOP FORD HEAVY DUTY
TRUCKS ALSO LONG AND SHORT TERM LEASING
AND DAILY RENTALS 600 BROADWAY
NEWBURGH, N.Y. (914) 585-8600

HAPPY NEW YEAR
NATIONAL TRUCK
MAINTENANCE INC.

ALL AUTOMOTIVE REPAIRS GAS & DIESEL
TRUCKS OFFICIAL INSPECTION STATION CALL
212 858-9337 76 DEGRAW STREET (BET. VAN
BRUNT & COLUMBIA STS.) BROOKLYN, N.Y.

HAPPY NEW YEAR
ECONOMY TUNE-UP &
SERVICENTER

WHY GET STUCK! HAVE YOUR CAR TUNED-UP
BY EXPERTS. ECONOMY IS OUR FIRST NAME.
TUNE-UPS ARE OUR SPECIALTY. COMPLETE
ENGINE DIAGNOSIS AND TUNE-UP. 4 & 6 CYL.
CARS \$30. 8 CYL. CARS \$35. PRICES INCLUDE
PARTS AND LABOR.
375 BROADWAY ST. CLIFTON, N.J.
201 525-8770 201 684-9702

HAPPY NEW YEAR
HOME NURSING CARE

REASONABLE RATES CALL 679-0840 24
HOURS A DAY 7 DAYS A WEEK RN'S LPN'S
COMPANIONS HOME HEALTH AIDS QUALITY
CARE 957 LEXINGTON AVE.

HAPPY NEW YEAR
ROEDER'S PIANOS & ORGANS

FINEST SELECTIONS OF PIANOS AND ORGANS
COME AND SEE THE NEW YAMAHA A-401 OLD RT.
17 EXIT 118 OFF QUICKWAY FAIR OAKS N.Y.
914 733-4545

HAPPY NEW YEAR
MAHARILKA

Philippine Gourmet Restaurant
AT THE PHILIPPINE CENTER LUNCH DINNER
COCKTAILS ENTERTAINMENT FOLK DANCING
CREDIT CARDS.: 556 5TH AVE. AT 46TH ST.
FOR RES. 575-7802

HAPPY NEW YEAR
VILLAGE PANTRY CATERING

HOT & COLD CATERING BIG OR SMALL WE DO
THEM ALL. EXTRAS, ANTIPASTOS, ETC. (201)
944-1475 424 BROADWAY AVENUE, LEONIA, N.J.

HAPPY NEW YEAR
LA MASCOTTE

A small country restaurant. Superb French
Cuisine. Spec. duck with cranberries. L. Mon-Fri
12-3, a la carte entrees \$3.50-\$7. D. 5:30-10, Fri &
Sat. to 11 a la carte entrees \$6.95-\$12.50. Closed
Sunday. AE, BA, DC, MC, (516) 543-6446
7 Crooked Hill Rd. Commack

HAPPY NEW YEAR
ROCHELLE PARK DINER

222 ROCHELLE AVENUE
ROCHELLE PARK, N.J.
OPEN 7 DAYS A WEEK
CALL 201 843-0068

HAPPY NEW YEAR
D & R LIBERTY HONDA

YOUR AUTHORIZED HONDA DEALER
OBERFERST ST. LIBERTY, N.Y.
(914) 292-6134

HAPPY NEW YEAR
FROM THE MITTERMANN FAMILY OF
SKANSSEN KENNELS

BOARDING & GROOMING
MIDDLETOWN, N.Y.
(914) 342-3777

HAPPY NEW YEAR
BILLIE'S
PIZZA PASTA HOUSE

HOT & COLD SUBS. WE DELIVER CALL
201 287-4472 2595 WOODBRIDGE AVE.
EDISON, N.J.

HAPPY NEW YEAR
RONALD VALLE TREE CARE

FULLY INSURED SELDOM UNDERBID FREE
ESTIMATES 44 FITCH STREET CARTERET, NEW
JERSEY DIAL 201 969-2560

VYRIAUSIO LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETO
SEIMO NUTARIMAI

(atkelta iš 2 psl.)

propagandos piešiamo netikro
Lietuvos gyvenimo paveikslas.

5. Mūsų tikslui pasiekti yra
būtina bendradarbiauti su rusiš-
kojo bolševizmo pajungtomis ir
išsilaisvinimo siekiančiomis
tautomis, ypačingai su mūsų kai-
mynių latvių ir estų tautomis.

6. Seimas pataria Vliko tary-
bai ir valdybai susisiekti su Lie-
tuvos Diplomatine Tarnyba,
stengiantis išsiaiškinti, susitarti
ir imtis atitinkamų veiksmų Lie-
tuvos valstybiniam testinui
suvirtinti bei siekti jo pilnaties
atkūrimo.

7. Vliko seimas didžiai vertina
veiksnių konferencijų reikšmę
tautos vadavimo pastangom pa-
remti ir apgailestauja, kad
paskutinią konferenciją, dėl
kurių priežasčių, detų pa-
stangų nepateisino. Seimas siū-
lo valdybai imtis iniciatyvos
šiem kliuviniams pašalinti.

8. Seimas taria, kad Vliko
veikla remiasi visuomenės pri-
tarimu ir parama. Organizacijų
tarpusavio geri santykiai lengvi-
na ir skatina tautos vadavimo pa-
stangas. Seimas pagedauja vis
geresnių tarpusavio santykių ir
suderintos veiklos.

9. Vliko seimas, įvertindamas
glaudų Vliko ir Pasaulio Lietu-
vių Jaunimo Sąjungos bendra-
darbiavimą, siūlo jį stiprinti ir

remti PLJ Sąjungos dalyvavimą
politinėje veikloje. Vlikas pritaria
artėjančiai jaunimo politinei
konferencijai ir išpareigoja ją
remti.

10. Seimas dėkoja Tautos
Fondo vadovybei, atstovybėm,
įgaliotiniams ir visiem aukotojam,
ypač kanadiečiams, už gausias
aukas, įgalinančias vykdyti Vli-
ko uždavinius. Visuomenė pra-
šoma dar labiau remti Tautos
Fondą aukomis ir palikimais,
nes Lietuvos laisvinimo darbai
didėja.

11. Seimas sveikina Vliko aiš-
kių nusistatymą prieš sovietines
provokacijas ir smerkia visus
tuos, kurie sąmoningai ar nesą-
moningai pasiduoda jom ir tuo
pasitarnauja Lietuvos okupantui.

12. Seimas dėkoja Vliko val-
dybai už atliktus darbus. Taip
pat vertina jos ir kitų veiksmų
pastangas iškelti Belgrado kon-
ferencijoj Lietuvos laisvės ir pa-
grindinių žmogaus teisių klausim-
us.

13. Vliko seimas prašo Vliko
valdybą pasveikinti Jungtinių
Amerikos Valstybių prezidentą
Carterį, jam tapus žmogaus tei-
sių gynėju vadovaujančia as-
menybe visam pasauliui.

14. Vliko seimas dėkoja visiem
jį sveikinusiems. Visų mūsų soli-
darumas telydi mus!

(Elta)

JUNO BEACH, FLA.

Pagal tarporganizacinį susi-
tarimą, PLB Palm Beach County
apylinkės valdyba buvo pasiža-
dėjusi surengti Lietuvos kariuo-
menės atkūrimo 59-ųjų metų at-
kūrimo minėjimą.

Dėl vietos sąlygų šis minėji-
mas buvo suskirstytas į dvi dalis:

Gruodžio 4 vietinėje St. Paul
of the Cross katalikų bažnyčioj
kun. A. Senkus- aukėjo mišias

ir pasakė tai diena pritaikytą
pamokslą. Per mišias giedojo so-
listė O. Blandytė - Jameikienė.
Jos giedojimu žavėjosi visi mi-
šių dalyviai.

Oficialioji minėjimo dalis
buvo atlikta gruodžio 11 jaukioj
Howard Johnson pobūvių salėj.
Minėjimą atidarė ir jam vado-
vavo LB apylinkės pirmininkas
Br. Aušrotas; talkino P. Mikšys
ir P. Banienė. Po Lietuvos him-
no ir susikaupimo minutės pri-
simenant žuvusius už Lietuvos
laisvę, kun. A. Senkus perskaitė
patriotišką invokaciją.

Z. Strazdas, VIII-osios LB
tarybos narys (persikėlęs pasto-
viam įsikūrimui į Juno Beach,
Fla.) skaitė turiningą paskaitą
apie Lietuvos kariuomenę. Po
paskaitos dailiojo žodžio meni-
ninkė Elena Blandytė, iš Chi-
cago, jautriai paskaitė Nako ir
Mazalaitės eilėraščius.

Tenka pabrėžti, kad šis minė-
jimas buvo glaudžiai surištas su
dailininko A. Petrikonio kūrinii
paroda, kurią globojo LB Palm
Beach County apylinkė. P. Ba-
nienė ir P. Mikšys, pristatydami
dailininką svečiam, pabrėžė,
kad jo kūriniai puošia ne vien
lietuvių butus, bet taip pat ir
pasaulio meno galerijas. Tuo jo
priešpiečių visi svečiai buvo
kviečiami atsilankyti į L. ir A.
Petrikonių šeimais esančią
galeriją ir įsigyti dailininko kū-
rinii. Tai ne vienas ir įvykdė.

Šiame minėjime buvo svečių
iš Kanados ir New Yorko. Ak-
tyviai savo dalyvavimu jį pa-
rėmė LB Floridos Aukšinio
Kranto apylinkė ir Lade Worth
Lietuvių Klubo nariai. ab

KAUNAS — BRAZILIJA

(atkelta iš 3 psl.)

kinuose, steigiamose sekcijose.
Jaunimui reikėjo tik truputį pa-
stangų, nes gražiausių pa-
vyzdžių čia pat buvo
pilna.

V. Zelinoj jau gražiai darba-
vosį Šv. Juozapo vyrų brolija,
taip pat Moterų draugija, kurios
raštininke man teko būti ilgus
metus.

Sekmadieniais per pirmas mi-
šias 8 val. giedojo seselių mo-
komas vaikų choras, 11 val. per
sumą giedodavo J. Stankūno ve-
damas suaugusių choras.

Pradžioj rugsėjo pradėjo sta-
tyti seselių pranciškiečių vie-
nuolyną. Buvo manoma statybą
užbaigti iki kitų metų vasario
pirmos dienos. Tuo metu prasi-

Detroito lituanistinės mokyklos Žiburio kalėdinė eglutė
gyvas paveikslas — Betliejus. Mokyklos eglutė buvo gruodžio
18. Nuotr. Jono Urbano

Baigiant 1977 metus

(atkelta iš 3 psl.)

viršūnė buvo rugsėjo 24 žygis į
Washingtoną.

Sustiprėjo ir Liet. Religinė
Šalpa, kuri šiais metais persi-
kėlė į naujas patalpas prie Kul-
tūros Židinio. Labiau išplėtė sa-
vo veiklą. Sustiprėjo ir Liet. Ka-
talikų Tarnyba. Abiem šiom
įstaigom vadovauja kun. K. Pu-
gevičius.)

Simo Kudirkos vaidmuo. Vėl
išliko šiais metais. Pagal jį paga-
mintas filmas, kuris pradamas
rodyti ateinančiais metais. Tai
bus labai konkreti nauja pro-
pagandinė medžiaga, kuri mum
bus labai naudinga. Lietuviško-
sios laisvės idėjos bus permes-
tos amerikiečių didelė masėm.
Tai plačiai išgarsins lietuvių
vardą ir pačią Lietuvos bylą.

Šiais metais baigiama rašyti
ir angliška knyga apie Simą Ku-
dirką. Ji irgi pasitarnaus mūsų
propagandai.

Lietuviškas jaunimas anks-
čiau reikėsi tik savo stovyklinė
veikla. Dabar štai prasiveržė
ir kur kas plačiau. Teigiamu
ženklų reikia laikyti naujų an-
samblijų susiorganizavimą. To-
kie ansambliai atsirado New
Yorke — Sutartinė, Broctone
— Sūkurys. Išplėtė savo veiklą
ir kiti jaunimo ansambliai, ypač
Toronto Gintaras. Jaunimas an-
sambliuose lavinasi, pratinasi
prie lietuviškos dainos, šokių,
prie visos lietuviškos kultūros
aprašų.

Teigiamai reikia vertinti JAV
Jaunimo Sąjungos atsikviesat

— The Chicago Catholic sa-
vaitraštis gruodžio 16 išspausdi-
no informacinę žinią apie Lietu-
vos kankinių persekiojimą, apie
Nijolę Sadūnaitę, kurios įdėta
ir nuotrauka. Žinia per Katalikų
informacijos agentūrą gauta iš
Religinės Šalpos centro, kuriam
vadovauja kun. K. Pugevičius.

— Adelaidej atgaivintas Aka-
deminio skautų sąjūdžio skyrius,
kuris veikė 1951-1961. Paskatą
atgaivinimui davė ruošinasis VI
Tautinė skautų stovykla, kuri
vyks Australijoje. Į valdybą iš-
rinkti: fil. inž. Vitalis Vaitkus ir
senj. Algimantas Žilinskas.

— VI tautinė skautų stovyk-
loj bus ruoštas radijo siųstu-
vas. Trumpomis bangomis bus
galima susikalbėti ir su Amerika.

deda nauji mokslo metai. Tai
turėjo būti lietuviškas kultūros
centras. Didžiuliamė name bu-
vo numatyta vieta bent šešiem
mokyklos kompleksam. Norėta
įsigyti ir didelę salę įvairiem
katalikų akcijos darbam. Nors
ir buvo suvėlinta, bet visa tai
buvo pastatyta.

Gaila, kad jaunimas pamažu
užmiršo lietuvišką kalbą. Jis
gėdinasi viešai kalbėti lietuviš-
kai, o kartais net ir visai nemo-
ka.

-0-

Pragyvenus ten dvidešimt
metų, Vila Zelina padarė daug
pažangos ir labai pasikeitė. Ne-
begaliu atpažinti nei gatvių, nei
žmonių. Tik bažnyčia liko nepa-
sikitusi, nors ir ji buvo kelis
kartus remtuota ir gražinta.

dainininkės — iš Argentinos
Adrianą Jocyte, iš Vokietijos
Violetą Rakauskaitę. Viešnios
dainininkės įnešė daug giedros,
naudojė ir pasaulio jaunimą
jungė į vieną lietuvišką šeimą.

Kultūrinė srity didžiausiu pa-
kilimu reikia laikyti mokslo ir
meno simpoziumą, kur buvo su-
telktos pačios geriausios lietu-
viškos kūrybinės jėgos. Toliau
rikiuojasi įspūdingas ateitininkų
kongresas, mokytojų, Fronto Bi-
čiulių, Europos lietuvių studijų
savaitės, teatro festivalis. Buvo
surengeta visa eilė parodų —
Chicagoj, New Yorke, Clevelan-
de, Detroito, Toronte ir kitur.

Dailės gyvenimas buvo gana
gyvas. New Yorke Lietuvių Dai-
lininkų Sąjunga paminėjo savo
25 metų veiklą.

Skirtos ir premijos. Draugo
premią laimėjo K. Almenas už
romaną "Sauja skatikų", Liet.
Rašytojų Draugijos — I. Meras
už romaną "Striptizas". A. Ma-
ceinaui paskirta premija už ge-
riausią religinį veikalą — "Re-
ligijos filosofija". J. Griniui
ateitininkų Šalkauskio premija,
dr. A. Maciū-
nui — lituanistinė premija. Skelb-
tas Valančiaus tema konkursas
romano, dramos, novelės davė
tik vieną — J. Gliudaus novelę.

Buvo minimos ir sukaktys —
100 metų gimimo nuo ra-
šytojos Marijos Pečkauskaitės —
Šatrijos Raganos ir nuo poeto
Oskaro Milašiaus. M. Pečkaus-
kaitės sukaktis buvo plačiau
paminėta. Paminėta ir Lietuvių
Bendruomenės 25 metų sukaktis.
Daug kur buvo surengtos pa-
skaitos, koncertai. Paminėta ir
Jono Basanavičiaus 50 metų
mirties sukaktis ir 600 metų nuo
Algirdo mirties. Minėjimai davė
progos grįžti į praeitį ir tokiu
būdu labiau sustiprėti patiem,
pasiryžti naujiem žygiam.

Mirusieji. Šiais metais iš
mūsų tarpo išsiskyrė nemaža
žmonių, kurie savo darbu ir kū-
ryba tarnavo Lietuvai. Įvairių
profesijų žmonės, bet visuose
juose buvo gyva Lietuva, gyvas
laisvės troškimas pavergtai tau-
tai.

Sausio 2 mirė Lietuvos at-
stovas Urugvajų Anatolijus Gri-
šonas, sausio 15 — rašytojas An-
tanas Tulyš, sausio 23 — kun.
Antanas Juška, vasario 4 — kun.
dr. Feliksas Gureckas, vasario
14 — kun. Bronius Kristanavi-
čius, SJ, balandžio 30 —

Lietuvių Fondo veikėjas pulki-
ninkas Antanas Rėklaitis, ge-
gužės 9 — muzikas Algirdas
Kačanauskas, birželio 5 — dr.
Domas Jasaitis, birželio 18 —
Pranas Vainauskas, liepos 6 —
prel. L. Gižinskas, rugpjūčio 11
— dr. Zigmantas Kungys, rugpjūčio
29 — rašytojas A. Giedrius —
Giedraitis, rugpjūčio 30 — kun.
dr. Jurgis Razutis, rugsėjo 4
— rašytojas Petras Pilka, gruo-
džio 1 — dailininkas Telesforas
Valius, gruodžio 20 — Tel. Be-
nediktas Bagdonas, OFM.

— O —
Atsiveikina senieji metai. Ir
jie buvo mūsų lietuviškos kovos
ir ryžto metai. Ir jie artino mū-
sų tautos laisvės dienas.
Naujus pasitinkam su tokiu pa-
čiu užsidegimu — dar labiau
dirbti, dar labiau aukotis Lietu-
vos labui, kad tik greičiau ateitų
jos laisvės dienos!

RENKUOSI GERIAU KŪRYBINĘ "ŽIEMĄ" NEI PARODŲ RŪMUS VILNIUJ

Pokalbis su dail. V. Žilium jo parodos proga

Dail. Kazimiero Žoromskio pokalbis su dail. Vladislavu Žilium ryšium su pastarojo paroda New Yorke, kuri bus Kultūros židinio didžiojo salė 1978 sausio 7-8. Parodą globoja LB Bushwicko apylinkė

K. Žoromskis:

Naujas dailininkas šitame kontinente. Be abejo, įspūdziai įvairūs. Todėl galėjo atsirasti eilė klausimų už ir prieš. Man, kaip daugiau svetur patyrusiam dailininkui, būtų įdomu išgirsti, ką apie tai mano mūsų naujas kolega.

V. Žilius:

Kontinentas didelis. Tekdavo anksčiau užtikti straipsnių apie JAV menus:

dalykiškai interpretuoti garsių lenkų meno teoretikų ar karikatūristai iškreiptų rusų arba lietuvių spaudoj. "Literatūra ir Menas" kartkartėmis spausdindavo trumpus aprašymus apie beždžionių tapomus paveikslius Amerikoje ir apie didelį jų paveikslų pasisekimą kapitalistų tarpe. Taip pat teko girdėti jau iš lūpų į lūpas sklindantį gandrą New Yorką esant žmogaus dviasį sukrečiančiu meno ir aplamai kultūros centru.

Nemačiau dar New Yorke to beždžioniško genijaus paisyty paveikslų, kaip ir neteko būti sudrebintam Manhattane eksponuojamų menų galybės. Naujuose muziejuose vėl pasimačiau su seniai, dar iš meno mokyklos vadovėlių, pažįstamais vardais, čia griežtai suskirstytas pagal standartinio garsumo laipsnį. Plačiau, jau originalioje, galėjau apžvelgti klasikinės abstrakcijos pavyzdžius, kur šalia didžiųjų tos krypties talentų reikšiami ir ne vienas šimtaprocentinis šarlatanas. 50-ųjų metų abstrakcinės formos tebėra gajios ir šiandieninių Amerikos dailininkų kūryboje, besiekiančių Manhattano centro garsiosiose galerijose.

Galbūt net stipresni šio krašto dailininkų atsieikimai sumuojasi komercinės reklamos srityje: komerciniam piešiny ir komercinėje fotografijoje. Tai, matyt, yra organiškai iškilę iš visuomenės daugumos mentaliteto pagrindinio principo — "make money". Iš kitos pusės, dar tik prieš keliasdešimt metų šią energingą prekybininkų bendruomenę ištikusi staigi, kaip žaibas, moderni civilizacija didesnių perversmų kultūros plotmėje, atrodo, lyg ir nepadarė. Man, kaip sveitinamajam, šiandien čia yra pastebima didžiavalstybinė ignorancija kitų kraštų kultūrom ir po jos automatiškai einanti, jau kaip išdava, laisvanoriška dalinė ir menų savizoliacija.

Tokie yra pora mano įspūdžių už ir prieš.

K. Žoromskis:

Kokie buvo pirmieji požymiai Jūsų pakrypimo į naujesnes meno sroves? Kada tai prasidėjo, ir kokiais logiškais ar filosofiniais motyvais rėmėtės?

V. Žilius:

Nežinau. Sunku laiką chronologiškai tvarka ir atstatyti. Kiekvienas mūsų profesijos žmogus yra tuo, kuo jis yra. Mano paveikslų išraiška yra pavaldi mano gyvenimo patirčiai ir asmeniškai mąstymo struktūrai. Galbūt specialiai pakrypti į naujesnes meno sroves man ir nereikėjo, nes aš niekada negyvenau tų "senųjų" kūrybos formų laikais. Iš kitos pusės, menų amžiaus, ar tai jų senumo, ar naujumo, sąvoka man asmeniškai yra ginčytina. Iš amžių glūdumų mūsų laikus pasiekę urvinio žmogaus piešiniai, jo grožio ir formos tobulumo vertė, man nėra senesni, sakysim, už didžiojo mūsų laikų menų modernistų ir revoliucionieriaus Picasso piešinius. Lygiai kaip kad negalėčiau pavadinti senomis ir prieš tūkstantčius metų nežinomų kūrėjų iškaltą Egipto

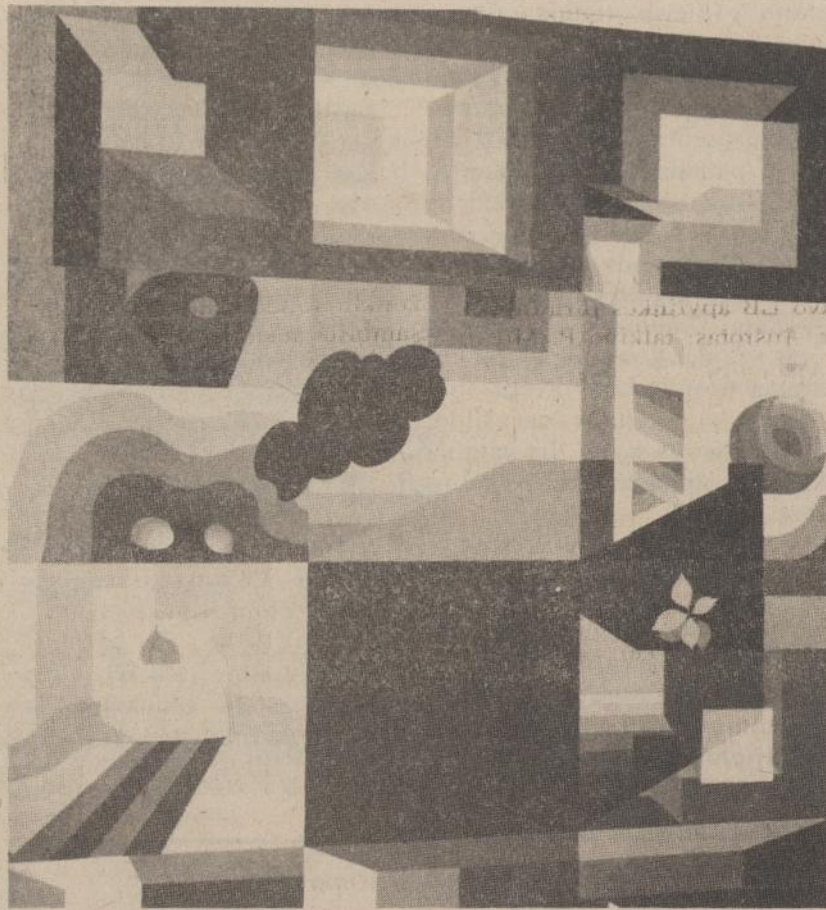
ir Indijos šventovių skulptūrų. Man pats kūrybos procesas, jo kilmė yra diktuojami išimtinai subjektyvių momentų, o plastinių formų keitimasis yra tik laiko tėkmės klausimas, nes su kiekvienu rytdiena būsiu vis kitoks, negu esu šiandien. Ta prasme neprisilaikau (savo ne-naudai) šiandien gerokai paplitusios snobiškos sąmonės fragmento: "paskutiniu laiku madinga piešti tai ir tai..." Hm, madingos kelnės, madingas moteriškas apatinukas ir t.t. — suprantama. Bet madingas menas?

K. Žoromskis:

Jūsų pasirinkta kryptis reikalauja daug laiko, kantrybės ir techniško švarumo. Kaip tvarkysitės su laiku?

V. Žilius:

Panašiai, kaip ir anksčiau, kaip ir Lietuvoje: dalį laiko skirsiu kasdieniniam darbui, kad nemirčiau badu ir turėčiau stogą virš galvos, o kitą dalį — kad galėčiau piešti tai, kas man patinka. Tik čia, Amerikoje, pastarasis momentas turi vieną didelį skirtumą: kada piešiu tai, kas man patinka, žinau, kad neateis niekas iš slaptosios policijos patikrinti, ką aš piešiu, ne-

Dail. V. Žilius — Languis, aliejus, 1970 m. Vilnius, 150x150 cm

PRIMIRŠTOS DVIEJŲ SUKAKTYS

(atkelta iš 3 psl.)

buvo ir Kazys Vilniškis. Šis "triumviratas" buvo jau padaręs gerą pažangą, surasdamas Lietuvos maisto gaminių rinką. Bendrovės žinioj buvo ir vienas prekybinis laivas...

Deja, antrojo pasaulinio karo sukuriai sužlugdė naujos prekybos bendrovės veiklą. Bendrovė turėjo pradėti mažesnę apimtį verslą, laukdama karo pabaigos. Jos vietoje pasirinktas New Haveno miestas. Tačiau, Lietuvai esant Sovietų Sąjungos okupacijoj, bendrovė neteko galimybių veikti. Direktoriui išsi-skirsčius, Kazys Vilniškis apsisprendė pasilikti privatiniame prekybos versle, kurį jis likvidavo tik prieš ketelį metų.

Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime Kazys Vilniškis per daugelį metų gyvai ir kūrybingai reiškėsi, eidamas atsakingas pareigas Katalikų Federacijoj, Katalikų Susivienijime, Balfe, Kultūros Institute. 1939 daug prisidėjo prie Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos pasisiekimo, kurios rengimo komitete jis ypač rūpinosi informacija drauge su dr. M. Vilišku, inž. Antanu Mažeika ir

grasins, neuždraus, neseks manęs gatvė, lyg būčiau kriminalinis ar politinis nusikaltėlis vien už tai, kad esu dailininkas. Šie mano žodžiai gerai suprantami Lietuvoje ir, manau, mažiau čia, Amerikoje (kartais dėl taip tolimos situacijos nesuvokimo, o kartais ir dėl nepageidavimo tai suprasti). Amerikiečiai yra girdėję ir optimistinių informacijų apie sovietinių menų laisvę bei tų kraštų vyriausybės jautrų domėjimąsi tų menų kūrėjų gerove.

Esu dabar kaip tik pasitraukęs nuo to jaudinančio vyriausybės "rūpinimosi" dailininko likimu. Kad ir visą optimizmą sukaupęs, nelabai galėčiau tą rūpinimąsi patvirtinti. Dailininkas valstybės ten remiamas tiek, kiek jis savo kūryba yra lojalus komunistinei ir kartu okupacinei propagandai. Priešingu atveju jis nėra remiamas, bet normaliai yra persekiojamas.

Todėl aš mieliau renkuosi (kaip yra išsireiškęs vienas mano niujorkietis kolega tėvyniniam laikrašty) "lietuvių išeivių dailininkų Amerikoje kūrybinio laikotarpio gilią žiemą" vietoj "nuostabių didelių Vilniaus parodų rūmų" su partinės kontrolės cenzūra tų rūmų prieangy.

K. Žoromskis:

Ar nemanot keistis, su mintim surasti ką nors lengvesnio, daugiau suderinamo su Jūsų laiku ir ekonomija?

V. Žilius:

Manau. Galbūt.

Dail. V. Žilius prie savo kūrinių

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA KULTŪROS ŽIDINY

3

Programų klausimas irgi buvo paliestas. Išleistos programos 1967 jau išsismė. Parengiama nauja programa ir jau atiduota spaudai. Bet ir čia yra daug sunkumų. Programa derinama prie vadovėlių, ir vadovėliai derinami prie programos. Ir čia bijomasi, kad nebūtų per sunku, nes, kaip minėta, dabar lietuvių kalba jau yra vaikam antroji kalba. Bet programas ir vadovėlius greitai keisti yra beveik neįmanoma. Tai didelis ir sunkus darbas.

Kai kur mokyklose nusiskundžia, kad trūksta laiko. Kai kur mokyklose sutrumpinamos pamokos. Iš viso ir darbų dienų jų nedaug yra liuanistinėje mokykloje. Kai laiko mažai, mažiau teismokstama. Yra siūlymų įvesti standarto egzaminus. Bet kas bus iš to. Bus tokių mokyklų, kad daug mokinių bus palikti antriem metam. Negali būti standartinis egzaminas, nes darbo ir mokymo sąlygos nevienodos. Reikia palikti pačiam mokytojui nuspręsti ir vietai pritaikyti pačias programas, žinių patikrinimą bei įvertinimą.

Mokytojų paruošimas irgi svarbi problema. Dabar jau kyla klausimas — kas gi moka gerai lietuviškai? Vyresnieji mokytojai, baigę Lietuvos mokslo, jau pasitraukę iš darbo. Atėjo nauji, o jie neturėjo tokio liuanistinio pasiruošimo. Švietimo Tarybai tai labai rūpi — kaip paruošti mokytojus.

Mokytojų paruošimui tarnauja Pedagoginis Institutas. Bet jo per mažai. Jo lygis vertinamas su lietuviškos gimnazijos lygiu, kiti sako, kad tik tos gimnazijos 6 klasių lygiu.

Mokytojų paruošimui rengiamos ir studijų savaitės ir konferencijos. Bet greitai bus geras ir tas mokytojas, kuris bus baigęs tokią liuanistinę mokyklą, dar prasilavęs kursuose, studijų savaitėse. Čia ir iškyla klausimas: ar būtina mokinių gerai išmokyti lietuviškai, ar tą mokinių reikia taip nuteikti, kad jis būtų sąmoningas lietuvis, nors ir kalbėtų ne taip gerai lietuviškai. Lietuviškai gali išmokyti ir kitų tautų žmonės, bet jiems nerūpės lietuvių tautos reikalai. Lygiai kaip dabar dauguma moka puikiai angliškai, bet nesisieloja dėl amerikiečių kultūros lygio, nes jam rūpi lietuviškoji kultūra. Todėl mokyklai svar-

Vilniškis persikėlė į St. Petersburg, Floridą, pradėdamas pensininko gyvenimo tarpinį. Ten jis gyvena su savo žmona Elena (Podelyte), gimusia, užaugusia ir išmokslinta Bostone, jaunystės dienomis energingai dalyvavusia Bostono lietuvių veikloje. Išaugino juodu dvi dukras ir vieną sūnų. Abi dukros yra baigusios Albertus Magnus kolegiją (New Haven), o sūnus — Yale universitetą. Visi trys vaikai gyvena Californijoje.

-o-

Abiem sukurtytininkam — Matui Juzui ir Kaziui Vilniškiui — linkim gausios Dievo palaimos; palaimos visiem jų darbams ir užsimojimams.

Juozas B. Laučka

biau išugdyti susipratusį lietuvi.

Švietimo Gairės, kurias leidžia Švietimo Taryba, irgi tarnauja švietimo reikalui ir mokytojų lavinimui. Pasikeičia nuomonė, sužinoma apie naujus dalykus.

Studijų savaitės labai daug duoda jauniems mokytojams. Bet štai vėl kyla klausimas, į tas studijų savaites iš rytų labai mažai tenuvažiuoja. Ar nėra prasmės surengti jas Atlanto pakrastyje?

Yra iškilęs sumanymas mokytojų mokytojus lavinti mažais rašteliais. Tai būtų daroma žiemos metu. Būtų seminarai, kur būtų ruošiami mokytojai, pvz. trečiądienio vakarais būtų tokie seminarai ir jaunimui gerai pralavin-tų.

Amerikiečių mokyklos itaka irgi sudaro problemą. Bet dabar yra kilęs etninis sąjūdis; jau geriau, jau galima parodyti savo kilmę, savo kultūrą. Tačiau liuanistinės mokyklos mokytojas turi derinti abi — amerikietišką ir lietuvišką mokyklą. Negalima vaiko suskaldyti pusiau. Jis turi būti vientisas su dviem mokyklom, dviem kalbom.

Prelegentas pasidžiaugė, kad vis daugiau ateina naujų veidų, naujų mokytojų. Tai garantuoja lietuviškos mokyklos tęstinumą. Ateina nauji mokytojai, net abiturientai įjungiami į mokyklą, kad taip priprastų prie mokytojavimo.

Br. Juodelis baigė savo kalbą, kviesdamas visus pasisakyti, ko jie labiausiai nori. Tai visa bus įnešta į Švietimo Tarybą.

Po Švietimo Tarybos pirminko Broniaus Juodelio paskaitos buvo eilė klausimų, kurie lietuviškai daugiausia programos, vadovėlių. Kalbėta, kaip gauti lėšų iš federalinės valdžios.

Simpoziumas

Vienas iš pagrindinių šios konferencijos tikslų buvo pagelbinti klasių klausimas, kaip mokytis tuos, kurie jau nebekalba lietuviškai. Tokių atsirastų daugiau ir daugiau. Susidaro eilė klausimų, kuriuos reikia jau dabar mėginti išspręsti Tokiem reikia naujo vadovėlio, naujų mokyklos priemonių.

Pagelbinių klasių tema ir buvo surengtas šis simpoziumas. Į simpoziumą įvedė ir jį moderavo Teresė Gečienė. Simpoziume dalyvavo tų klasių mokytojos — Irena Veitienė iš Bostono, Nijolė Botyrienė iš Philadelphijos ir iš Maironio mokyklos Rita Oniūnienė, kuri buvo pagrindinė pranešėja.

Pasidalinta praktiškais min-timis, sugestijomis, pasisakyta dėl programų ir vadovėlių.

Dėl laiko stokos numatytas Maironio liuanistinės mokyklos vedėjos Gintarės Ivaškienės pranešimas buvo atidėtas. Ji turėjo kalbėti, kaip mokyklų veiklia grupinė sistema. To pranešimo per visą konferenciją nebuvo. Pats grupinės sistemos klausimas buvo paliestas įvairių diskusijų metu.

Baigus visas diskusijas, visi skubėjo pavalgyti pietus, nes konferencijos dalyviai buvo pakviesti į Gintaro ansamblio koncertą, kuris tą vakarą vyko didžiojo Kultūros židinio salė.

(Bus daugiau)

— Twin Circle, JAV katalikų savaitraštis, leidžiamas Los Angeles, Calif., gruodžio 4 išsidėjo puikų Juozo Kojelio straipsnį. Autorius iškelia Lietuvos kovas už laisvę ir dabarties sunkumus. Straipsnis puikiai paruostas. Prie straipsnio pridėta didelė tautinių šokių šokėjų nuotrauka. Šokėjai — Linas Gobis ir Vida Skiotytė.

— Hannoverio radijo stoties trečioji programa sausio 3, antradienį, nuo 5:05 iki 5:30 val. popiet transliuos lietuvių kalėdines giesmes, kurias plokstėlen įgiedoją Rūtos ansamblis, vadovaujamas Algirdo Kačanauskio. Ši radijo laida girdima visoje Šiaurinėje Vokietijoje, Danijoje ir Rytų Vokietijoje.

— Jonas Urbonas, JAV LB centrinės apylinkės pirminkas, sudarė apylinkės valdybą iš Detroito gyvenančių visuomenininkų. JAV LB Krašto valdyba patvirtino tokią sąstatą: pirm. J. Urbonas, sekr. M. Stoenys, ižd. V. Petrulis. Centrinė apylinkė rūpinsis jungti toliau nuo lietuvių telkinių gyvenančius tautiečius ir dės pastangas juos įtraukti į lietuvišką darbą.

— Lietuvių Skautų Sąjungos tarybos balsų dauguma nutarta VI-tąją tautinę stovyklą ruošti Atlanto rajone, Treasure Valley amerikiečių skautų stovyklavietėje prie Paxtono, netoli Worcesterio, Mass. Stovykla įvyks 1978 rugpjūčio 13-26.

— Dr. J. Boguta — pradėjo redagavimo darbus ruošiamai Ateitininkų kongreso video programai. Video juosta "Ateitininkų kongresas Clevelande" bus netrukus rodoma viešai.

— Marija Duobienė (Gumauskaitė), gyv. Los Angeles, Calif., neseniai atšventė savo 100-ąjį gimtadienį. Sukaktyvininkė ir dabar yra geros sveikatos bei orientacijos ir skaito be akinių. Jos sesuo Magdalena Grinkevičienė mirė lapkričio 25, sulaukusi 91 m. amžiaus.

— Valley News, Los Angeles, Calif., dienraštis, turįs 260,000 skaitytojų, lapkričio 15 paskelbė Tomo Venclovos pareikimą, padarytą ryšium su Los Angeles mieste vykusia Sovietų paroda. Venclovos spaudos konferencija buvo suorganizuota Baltų informacijos tarnybos vardu. Venclova ryškino žmogaus teisių paneigimus okupuotoj Lietuvoj. Pareikimas buvo perduotas per tris radijo ir vieną televizijos stotį. Anksčiau pokalbis su Venclova buvo transliuojamas 9-me TV kanale.

— Kun. Vaclovas Sarka, dirbąs lietuvių sielovadoj Hamburge, V. Vokietijoje, pakeitė gyvenvietę. Jo naujas adresas: Litauische Katholische Mission, Holzdamm 22, 2000 Hamburg 1, West Germany. Šis uolus kunigas ir šiemet parąšė laišką Brežnevui žmogaus teisių reikalu.

— Monografijos "Mūsų Jur-

barkas", paruoštos a.a. rašytojo Antano Giedraus-Giedraičio, bendradarbiaujant Dzidoriui Giedraičiui ir a.a. Pranui Basčiui bei kitiem, leidimas sparčiai vykdomas ir knyga jau renkama.

— Nauji Darbininko skaitytojai: V. Garsys, Worcester, Mass., G. Srugis, Waterbury, Conn. Užsakė kitiem: D.S. Mackay, Albany, N.Y. — N.A. Zilin, Povay, Calif., F. Švilpa, Richardson, Texas — I. Donovan, Boulder, Colo. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Darbininko prenumerata pirmiem metam narįjam skaitytojam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 12 dol. metam.

HAPPY NEW YEAR

HAPPY NEW YEAR FIRST SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 115 MAIN STREET LITTLE FALLS, N.J. CALL 201 256-2100	HAPPY NEW YEAR IDEAL AUTO AND TRUCK REPAIR TOWING & ROAD SERVICE 204 COLUMBUS AVENUE ROSELLE, N.J. CALL 201 245-7522-3
HAPPY NEW YEAR THE FINEST HUNGARIAN RESTAURANT IN NEW YORK CAN BE FOUND ON SECOND AVE. AT 77TH STREET CSARDA OWNER ELIZABETH, FORMERLY CHEF OF TIK TAK. FOR RESERVATIONS PLEASE CALL (212) 472-2892	HAPPY NEW YEAR FROM LOU, PAT & GUS OF THE CANGIANO PORK STORES BROOKLYN AND STATEN ISLAND MEMBER OF AMERICAN ITALIAN PORK STORE ASSOCIATION INC. 158 AVENUE U, BROOKLYN 2271 HYLAND BLVD., S.I. (212) ES2-6405 (212) 974-0818
HAPPY NEW YEAR BCA BYRNE COMPRESSED AIR EQUIPMENT CO. INC. AUTHORIZED DISTRIBUTOR SALES SERVICE PARTS INGERSOLL RAND AIR COMPRESSORS, AIR & ELECTRIC TOOLS, AIR DRYERS, PUMPS 212 292-7726 796 E. 140TH ST. BRONX (AT BRUCKNER BLVD.)	HAPPY NEW YEAR CURTS SERVICE CENTER OPEN 7 DAYS A WEEK MAIN AND OLD STAGE ROAD EAST BRUNSWICK, N.J. TOWING COMPLETE MECHANICAL WORK AND SNOW PLOWING CALL 201 257-4490
HAPPY NEW YEAR HOLLY CITY INSULATION COMPANY SPECIALIZING IN BLOWN TYPE INSULATION. ROOFING REMODELING ADDITIONS. 220 NORTH 3RD STREET MILLVILLE, N.J. 08332 PHONE 609 327-2177 OR 825-3120	HAPPY NEW YEAR ST. JOSEPH'S COLLEGE AT 245 CLINTON AVENUE, BROOKLYN, N.Y. 11205 212 622-4696 AND BRENTWOOD ROAD, BRENTWOOD, N.Y. 11717 516 273-5112
HAPPY NEW YEAR JOHN B. SWIFT REALTOR FOR ALL YOUR REAL ESTATE NEEDS SELLING BUYING MORTGAGES APPRAISALS MANAGEMENT LEASING 9015 FIFTH AVENUE BROOKLYN, N.Y. (212) 836-6400	HAPPY NEW YEAR MARIANACCI'S RESTAURANT A BIT OF THE OLD WORLD IN PORT CHESTER 24 SHERMAN STREET PORT CHESTER, N.Y. 10573 (914) 939-3450
HAPPY NEW YEAR INTERSTATE CARPET WORKSHOP INC. CARPETS STEAM CLEANED CARPETS: PICKED UP CLEANED RE-LAID REPAIRED IN YOUR HOME! CUSTOM AREA RUGS FRINGED BINDER SERVED (212) 256-9417 5918 18TH AVENUE BROOKLYN, N.Y.	HAPPY NEW YEAR VERACRUZ RESTAURANT MEXICAN & SPANISH SPECIALTIES INFORMAL NEIGHBORHOOD SPOT OPEN DAILY 11-11, L. \$2- \$5.85 A LA CARTE. D. \$3.60-\$6.75 A LA CARTE OPEN SUNDAY FOR PRIVATE PARTIES. AE 246 E. 44 ST. N.Y.C. (212) 687-1375
HAPPY NEW YEAR GARDEN STATE CONTAINER CORP. DESIGNERS — MANUFACTURERS OF: CORRUGATED SHIPPING CONTAINERS DISPLAY CARTONS DIE CUTS MOVING BOXES N.Y.C. TEL. NO. — WH 3-5400; N.J. — 201 339-9100; 27 KENNEDY BOULEVARD, BAYONNE, N.J.	HAPPY NEW YEAR MARION'S MOBIL SERVICE STATION OPEN 7 DAYS A WEEK GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE TIRE BATTERIES AND ACCESSORIES RTE. 12 & MAIN ST., CIRCLE FLEMINGTON, N.J. PHONE 201 782-5216
HAPPY NEW YEAR RYE GOLF CLUB RESTAURANT 330 BOSTON POST ROAD, RYE, N.Y. OPEN 6 DAYS A WEEK OPEN TO THE PUBLIC FOR TERRACE DINING CALL 914 835-4649	HAPPY NEW YEAR RUBISH Removal Container Service All Sizes Up to 40 Yards. Commercial, Residential, Industrial, Debris Removed. All Types Wrecking. 212 655-8651 24 Hr. Ans. Service. Serving all Bronx, Manh., Westchester. 1025 E. 149th St. Bronx LEE—BIN CORPORATION
HAPPY NEW YEAR OUR LITTLE ITALIAN KITCHEN SPECIALIZING IN ITALIAN AMERICAN CUISINE CATERING ON & OFF PREMISES YOUR HOST FRANK ROUTE 206 CHESTER, N.J. 201 879-5657 201 879-9882	HAPPY NEW YEAR DREAM WORLD ONE OF AMERICA'S FINEST RESTAURANTS OPEN 5:30 TO 10 WED. THURS. FRI. TUES. SAT. SUN. TILL 9 P.M. CYPRESS TRAIL ROAD CARMEL N.Y. RESERVATIONS 914-225-3500
HAPPY NEW YEAR DEC ELECTRICAL CONTRACTORS INC. COMMERCIAL — INDUSTRIAL RESIDENTIAL — INSTITUTIONAL P.O. BOX 254 MARITON, N.J. 08053 609 424-9109	HAPPY NEW YEAR GALBO FENCE COMPANY FENCE CONTRACTORS & PARTS SUPPLIES SOLD FENCES SERVICED 1450 46TH STREET NORTH BERGEN, N.J. VINCE 201 667-2187
HAPPY NEW YEAR SIEGRIED HARDWARE COMPANY YES WE HAVE IT! (201) 291-1500 117 FIRST AVENUE ATLANTIC HIGHLANDS, NEW JERSEY	HAPPY NEW YEAR BARBARA ANN'S FACTORY STORE ROBES LINGERIE SLEEPWEAR AT FACTORY PRICES OPEN MONDAY THRU SATURDAY 10 TO 4 BARBARA ANN'S MFG. 141 COMMERCIAL AVE. PALISADES PARK N.J. 201 944-4646
HAPPY NEW YEAR MAX SMITH LICENSED REAL ESTATE BROKER SALES RENTALS MORTGAGES MANAGERMENTS TAX SERVICE 1818 NOSTRAND AVENUE (NEAR AVENUE D) BROOKLYN, N.Y. (212) 267-7359	HAPPY NEW YEAR LIMOUSINE SERVICE WEDDINGS REASONABLE RATES! SPECIAL RATES ON A.M. WEDDINGS, WHITE CADILLAC BROUGHAM FOR THE BRIDE LIMOUSINES RENTED FOR PROMS AND ALL OCCASIONS (212) CL 1-9266 2164 E. 72ND STREET BROOKLYN, N.Y.
HAPPY NEW YEAR DUDLEY'S RESTAURANT LOCATED IN HISTORIC SPARTA SECTION OSSINGEN 6 ROCKLEDGE RD., OSSINGEN, N.Y. (914) 941-8674 RESERVATIONS BEING ACCEPTED FOR NEW YEAR'S.	HAPPY NEW YEAR DUMOND AUTO PARTS USED PARTS FOREIGN & DOMESTIC LATE MODEL WRECKS BOUGHT—SOLD TOP PRICES PAID WE EXPORT OVERSEAS INTERSTATE TELE- TYPE SERVICE (212) 386-1919 58-85 57TH ST. MASPETH L.I. "WE BUY JUNK CARS"
HAPPY NEW YEAR SAN ROCK TRADITIONAL 7 COURSES \$7.95 CHILDREN'S DINNERS \$4.95 ENTERTAINMENT MAKE RESERVATIONS EARLY 914 478-2331 RTE. 9A — HASTINGS, N.Y. CREDIT CARDS — VALET PARKING	HAPPY NEW YEAR O. J. (OTTO) DI MOLA Floor Covering 612 Woodward Ave. Bklyn 821-5373 821-5377
HAPPY NEW YEAR EMERSON'S LTD. 1377 HWY. NO. 23, WAYNE, N.J. (201) 896-1800 QUALITY STEAKS AND SEAFOOD AT AFFORDABLE PRICES	HAPPY NEW YEAR BOB AND JEAN'S SANDWICHES & COFFEE TO GO FRESH MEATS ICE BLOCK AND CUBES HOPE CORSON ROAD & ROUTE 50 GREENFIELD, N.J. (609) 398-6746
HAPPY NEW YEAR STEAK PUB OF FRESH MEADOWS CREDIT CARDS COCKTAILS CATERING 61-24 190 FRESH MEADOWS QUEENS 212 454-1337	HAPPY NEW YEAR HARRY'S AUTO RADIATOR WORKS EXPERT REPAIRS NEW CORES GAS TANKS BOILED OUT RECORES HEATERS INVITE SERVICE STATION ACCTS, RADIO DISPATCHED TRUCKS. SAME DAY SERVICE DIAL TR 5-7484, 762 BEDFORD AVE. BKLYN. PICK UP & DELIVERY
HAPPY NEW YEAR INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 827 FARMINGTON AVE. FARMINGTON, CONN. 203-677-8531 MRS. HELEN M. BOOTH, PRESIDENT.	HAPPY NEW YEAR LES DIPLOMATIQUES INTERNATIONAL CUISINE — DELICIOUSLY PREPARED FOR ANY PARTY. PRICES FOR EVERY BUDGET. CALL FOR FREE ESTIMATES. 212 988-4341 1586 FIRST AVE. N.Y.C. (BET. 82ND — 83RD STS.)
HAPPY NEW YEAR TNT MOBIL SERVICE STATION FOR SERVICE THAT'S DYNAMIC 3RD AND BELLEVUE AVENUE HAMMONTON, N.J. ANTHONY CHIAPPINE, JR. REGISTERED FORD TECHNICIAN CALL (609) 567-0167	HAPPY NEW YEAR SUN TAILOR AND CLEANERS 29 Jones Street Newark, N.J. (201) 622-0382
HAPPY NEW YEAR SIROTKIN 18 OLD WESTBURY RD. (WESTWOOD SHIP. CTR.), ROSLYN HEIGHTS (516) 484-4500 (212) 895-5555	HAPPY NEW YEAR H. BITTLE AND SON TOP SOIL PROFESSIONALLY SCREENED TOP SOIL AND BASE BALL PATH CLAY EASILY SPREAD LAWN SAVING SAND GRAVEL BLUE STONE FILL WOOD CHIPS 94 SOUTHERN BLVD. NESCONSET, L.I. CALL (516) AN 5-4949

ŠALTIS GALI BŪTI
PAVOJINGAS JŪSŲ SVEIKATAI

Būkit atsargūs, užėjus žiemos šalčiam. Šaltis dažnai yra širdies negalavimų (angina pectoris) priežastimi. Jis sutrikdo širdies ritmą. Žiemą daugiausia pasitaiko širdies infarktų ir staigių mirčių. Šalčiam užėjus, daugiau dėmesio tenka kreipti į savo sveikatą ir pasistengti tinkamiau užsilaikyti. Štai keletas patarimų, kurių reikia laikytis, norint sulaukti pavasario linksmybių.

Remiantis statistikos duomenimis, pastaruoju metu surinktais Atėnuose (Graikijoje), Paryžiuje ir Lille (Prancūzijoje), aiškiai nustatyta, kad šaltis daugelio sveikatai yra pavojingas, ypač turintiems silpną širdį. Per septynerius metus, stebėdami 824 ligonius, turinčius širdies infarktus, daktarai nustatė, kad gruodžio ir sausio mėnesiais dažniau pasitaiko širdies atakų. Jie nustatė, kad žema temperatūra yra viso to priežastimi. Panašias išvadas priėjo ir kitose vietose daryti stebėjimai. Infarktas miokarditis padažnėja žiemos metu, dažniausiai naktį, kada atsiranda palankiausias krizei momentas. Drėgmė, lietus, rūkas, debesuotumas, imant pavieniu, gal ir neturi susirgimam lemiamos reikšmės, bet, imant bendrai gamtos sąlygas, jos gali turėti įtakos infarkto krizei sukelti.

Net ir kiti fenomenai, kaip tai žemės magnetizmo pakitimai, gali turėti įtakos kraujui globulinų nusėdimo greičiui bei patiem kraujui indams. Šie elementai yra svarbūs, nustatant kraujotaką arterijose ir venose.

Kai kuriose Paryžiaus ligoninėse kardiologai yra pastebėję, kad pavasarį infarkto susirgimai sumažėja, o žiemą padaugėja; kartais tik vasarą susirgimų rodyklė kiek pakyla.

Kaip tai išaiškinti? Esant šaltam orui, kraujotakui pakitę, nes venos susitraukia ir sumažina kraujo tekėjimą į širdį. Tai įrodė vienas Kanados gydytojas, kuris darė bandymus su sveikais savanoriais. Buvo atšaldytos jų atskiros kūno dalys, laikant jas šaltame vandeny. Pasirodė, kad šalčio paveikta simpatinė nervų sistema sujudinama; tuo iššaukiami kraujo spaudimo ir širdies ritmo pakitimai. Tai, savo ruožtu, sutraukia periferinius kraujo indus. Pavyzdžiui, įmerkiant veidą į 4 laipsnių Celsijaus temperatūros vandenį, širdies pulsas sulėtėja iki 60 kartų per minutę.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Kalėdos Šv. Alfonso bažnyčioje praleistos gražiai ir įspūdingai. Kūčių naktį, prieš vidurnakčio mišias, vyrų choras Daina giedojų kalėdines giesmes. Berniukai, kurie tarnauja mišiomis, dalyvavo procesijoje. Žmonių buvo pilna bažnyčia.

Naujų Metų sutikimą rengia Baltimorės lietuvių sportininkų klubas gruodžio 31 Lietuvos šventinės didžiojo salės. Vakaras prasidės 10 val. vak.

Šv. Vardo draugijos 40 vyrų ir 19 jaunuolių sausio 8 per 8:30 v. mišias bus apdovanoti ištikimybės dovanom. Mišias aukos draugijos dvasios vadas kun. A. Dranginis.

Lietuvių melodijos radijo valandos metinis vakaras bus sausio 14, šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių šventinės salės. Valandėlei per ilgus metus vadovauja A. Juškus ir Kęstas Laskauskas. Solistas Vaclovas Verikaitis iš Toronto dainuos programoj. Bilietus dabar galima gauti pas vedėjus.

Prelatas Liudvikas Mendelis sausio 15 minės savo 50 metų kunigystės sukaiktuves su iškilmingomis padėkos mišiomis Šv. Alfonso bažnyčioje 11:30 ryto. Prelatas Mendelis, visą savo kunigystę praleido Baltimorės lietuvių tarpe. Visi dalyvaukime mišiose, per kurias jis bus primintas į Redemptoristų kongregaciją kaip oblatas. Po mišių bus pietūs Conrad Hilton viešbuty.

Jonas Obelinis

Fiziologai ir medikai siūlo širdininkam eilę atitinkamų priemonių apsaugojimui nuo šalčio. Atsižvelgiant į amžių, jiems patariama likti namie, temperatūrai kritus 10 laipsnių Celsijaus žemiau nullo. Juo vyresnio amžiaus, tuo atsargesniems reikėtų būti išeinant į šaltą orą. Išeinant reikėtų gerai apsirengti ir apsaugoti nuo peršalimo kvėpavimo organų gleivinį paviršių.

Norint išvengti angina pectoris krizių, reikia vengti įkvėpti šaltą orą per nosį, nes, kaip sako sergantieji, ta liga įeinanti per tą organą.

Saugantis peršalimo, geriau apsirengti dviem plonesniais drabužiais, vienu ant kito, negu vienu storu ir sunkiu. Kailiniai šaltame ore yra geriausia apranga. Saugotis perdrėkimų, ypač kojų. Nesirengti ankštais drabužiais ir nedėvėti ankštų batų. Geriausia dėvėti batus aukštais auliukais. Vietoj įprastinių pirštinių patartina naudoti kumštines pirštines. Laukiant autobuso, nestovėti vietoj, o judėti, trepsėti kojomis.

Kaip maitintis? Šalčiam užėjus, patartina maitintis taip, kaip ir kitu metu. Be reikalo manoma, kad reikia padidinti maisto normas ar valgyti stipresnį maistą. Žinoma, išimties gali būti sunkiai dirbantiems fizinių darbų. Nėra reikalo naudoti daugiau kalorijų turintį maistą (riebulius ir kita) vietoj pieno produktų, daržovių ir vaisių.

Maistas turi turėti gausiai vitamino A (pieno produktai, kepenys, kiaušiniai) ir vitamino C (daržovės, vaisiai, žalienu). Vitaminai A ir C duoda organizmui atsparumo kovoj su infekcija ir padeda nugalėti įtampą, kurią sukelia šaltis. Gerti daug skysčių — vandens, vaisių sultis, arbatos, nes žiemą ne tik šaltis išgarina drėgmę, bet ir šildomose butuose bei įstaigose oras yra daug sausesnis (tai suerzina nosį ir kitus kvėpavimo organus). Alkoholis nesusildo, kaip daugelis mano. Jis vargina kepenis, žmogui labai reikalingas.

M.Š.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoj. Ar juos prenumeruoti? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

VALDAS C. DUOBA,

lietuvis advokatas patarnauja teisės reikaluose, gina bylas ir dalyvauja teismuose.

357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731

Tel. (516) 368-3733

Skubiais atvejais namų tel. (516) 757-4296

—O—

Antradieniais nuo 2 val. popiet iki 8 val. vak.

Šeštadieniais nuo 9:30 iki 12:30 val.

Litas pataipose: 86-01 114th St.

Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-2811

DARBININKUI
PAREMTI
AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratos mokesčių, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

48 dol. — E. Baltrūnas, Brooklyn, N.Y.

25 dol. — C. Kaster, Belleville, N.J.

18 dol. — I. Bučmys, Dayton, Ohio.

15 dol. — V. Lazauskas, Baltimore, Md.

Po 13 dol. — W.J. Markalonis, Reynoldsville, Pa., dr. I. J. Tender, Wellesley, Mass.

11 dol. — kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.

Po 10 dol. — E. Milleris, Woodhaven, N.Y., A. Puzinas, San Mateo, Calif.

Po 8 dol. — V. Striugas, Astoria, N.Y., A. Aidukas, Elmwood Park, N.J., P. Striauskas, St. Petersburg, Fla., V. Blazaitis, Baldwin, N.Y., J. Fronckus, Methuen, Mass., S.K. Lukas, Brooklyn, N.Y., P. Bielskus, Brooklyn, N.Y., A. Keblys, Montreal, Que., A. Zabela, Jersey City, N.Y., P. Grynys, Brooklyn, N.Y., K. Skobeika, Woodhaven, N.Y., J. Rysavy, New York, N.Y., K. Barkauskas, Philadelphia, Pa., I. Stasiulis, Islington, Ont.

Po 6 dol. — A. Batalin, Maspeth, N.Y., P. Daugintis, St.

NAUJOS KNYGOS

Katalikų Bažnyčia Lietuvoj 1940-1944 metais, Vysk. V. Brizgio. 4 dol.

Žemaičiai, A. Pakalniškio. 4 dol.

Bastūno maištas, Br. Railos. Kietais viršeliais 10 dol.

Kai grįžta praeitis. Titaniko nuskenimas. P. Montvilos prisiminimai. 3 dol.

Lietuvių dainos Amerikoje. Antrasis rinkinys. J. Balio. 8 dol.

Religijos filosofija, Dr. A. Macceinos. Kietais viršeliais 6 dol.

Kristus ir Eucharistija, P. Manelio. Kietais viršeliais 7 dol.

Naujųjų laikų Lietuvos istorija, I tomas, Pr. Čepėno. Kietais viršeliais 15 dol.

Nykštukų mokykla, A. Abromaitienės. Vaikams apsakymėliai su spalvotomis iliustracijomis. 3 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Catharines, Ont., O. Jukna, Bridgeport, Conn.

Po 5 dol. — B. Podleckis, Linden, N.J., dr. J. Simaitis, Forest Hills Gard., N.Y., A. Pash, Flushing, N.Y., B. Macijauskas, Point Pleasant Beach, N.J., A. Zailskas, Cicero, Ill., K. Bartys, Elizabeth, N.J., kun. J. Tautkus, Putnam, Conn., K. Gaudienė, Milltown, N.J., K. Bačkauskas, Richmond Hill, N.Y., M. Parzel, Jersey City, N.J., R. S. Šidlauskas, Richmond Hill, N.Y., K. Šventoraitis, Brooklyn, N.Y., J. Mikėnas, Amsterdam, N.Y.

Po 4 dol. — A. Čepėnas, Chicago, Ill., S. Marcinkevičius, Worcester, Mass.

Po 3 dol. — B. Victor, Worcester, Mass., G. Kazlauskas, Stamford, Conn., L. Vencius, Haverhill, Mass., dr. R. Zalubas, Silver Spg., Md., J. Narvydas, Seaford, N.Y., V. Jasinskis, Riverside, N.J., A. Venclauskas, Worcester, Mass., A. Ralys, Richmond Hill, N.Y., S.K. Griganačiūsis, So. Boston, Mass., V. Eidukevičius, Richmond Hill, N.Y., A. Jaras, W. Hartford, Conn., J. Semėnas, Metuchen, N.J., V.K. Banelis, Ridgefield, Conn., M. McGowan, Clarks Summit, Pa., R. Latvėnas, Culver City, Calif., G. Rimidis, Woodhaven, N.Y., J. Kanapka, Waterbury, Conn., V. Baranauskas, Maspeth, N.Y., A. Janušas, Sea Cliff, N.Y., A. Butas, Woodhaven, N.Y., A. Milasevičius, W. Palm Beach, Fla., B. J. Juodis, Germantown, N.Y., S. Zupka Maspeth, N.Y., J. Kiaušas, Harrison, N.J., S. Liaukus, Huntington, Conn., D. Jakas, Norristown, Pa., V. Čičiūnas, Paterson, N.J., V. Anonis, Rego Park, N.Y., O. Fidleris, Deep River, Ont., A. Kasetas, New Britain, Conn., J. Janušauskas, Hartford, Conn., S. Reinyas, Escondido, Calif., A. Balčytis, Chicago, Ill., R. R. Petrauskas, Port Chester, N.Y., A. Samušis, Richmond Hill, N.Y., E. Širvinis, Cleveland, Ohio, K. Uknes, Brooklyn, N.Y., E. Legeckis, Jamaica, N.Y.

Po 2 dol. — J. Audėnas, So. Ozone, Park, N.Y., K. Kubaitis, Rahway, N.J., J. Dabrila, Worcester, Mass., E. Davalis, Brooklyn, N.Y., J. Starinskis, Belmont, Mass., S.L. Šrupšas, W. Hartford, Conn., E. Waitelis, Cocoa Beach, Fla., E. Skimanskis, Kenosha, Wisc.

Po 1 dol. — A. Kairys, Chicago, Ill., A. Gillis, Manchester, N.H., P. Mitalas, Melrose Park, Pa., B. Dapšienė, So. Boston, Mass., S. Lipčius, New Haven, Conn., J. Jasukaitis, Newark, N.J.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Models

For
Television,
Fashion,
Commercials,
Shows,
Advertising
Beginners and
Professionals

Apply This
Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St.,
N.Y.C.
212-586-3556

UNIQUE CHRISTMAS GIFTS:
L.I.'S FOREMOST TROPHY & GIFT MANUFACTURER!
"COME SEE OUR SHOWROOM FOR OUR UNIQUE IDEAS!"

TROPHY HUT

105 CARLOUGH RD., BOHEMIA, 516 589-3550

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK
TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS
SKILLED MECHANICS, SHELL BAY ROAD
MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS
PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

SŪKURYS SUKASI VILTINGAI

(Dar apie Brocktono jaunimo ansamblį Sūkurį ir jo koncertą)

I Žarėnus miškais nuo Šiaulių. Jei pro Luokę kada bekeliausi, Neužmiršk sustabdyti arklį. Ir ten kalną užlipti aukščiausi.

Tokių skambių poezijos posmų Maironis dainuoja apie Satrijos kalną. Tai ir čia rašančiam pagunda kužda į ausį Maironį parafrazuoti nors tokiu kalambūru: Jei į Bostoną vingiais kada bekeliausi, neužmirški užsukti į Brocktoną — ir ten pasmaguriausi!...

Brocktonas, Mass., ilgą laiką buvo veikli, judri ir kūrybinga lietuvių sala rytiniame JAV pakraštyje. Prisiminkime tik to miesto žemės ūkio ir pramonės parodas, kurių aikštėj lietuviai pasižymėjo ne tik savo renginiais, bet ir būdingu lietuvišku namu. Pastaruoju metu lietuvių kiekis Brocktone sumažėjo, daugelį veiklių moterų ir vyrų mirtis išsivėdė į tą nelemtąjį Anapų, bet lietuviškos gyvybės dar ir dabar čia nestinga.

Štai gražų ir prasmingą darbą tebedirba kun. Šakalio tvarkoma Šv. Kazimiero parapija, ryškių polėkių koncertais reiškiiasi komp. J. Gaidelio vadovaujamas parapijos choras, iš Brocktono kiekvieną sekmadienį aidai P. Viščinio paruošiama lietuvių radijo valanda Laisvės varpas, čia rūpinamasi jaunimo ir suaugusiųjų lietuviškuoju švietimu, gal prieš porą metų Brocktone gimė Gitos Kupčinskienės įkvėptas liet. liaudies dainų ir papročių sambūris, ten gyvena Encyclopedia Lituanica vyr. redaktorius prof. Simas Sužiedėlis ir dabartinis LB Bostono apygardos pirm. P. Jančiauskas, turbūt, visoj Nauj. Anglijoje yra valgoma Kilkaus Brocktone kepama lietuviška ruginė duona, Sandara plačiose apylinkėse pagarsėjo lietuviškais receptais gaminama pizza bei teikiama pinigine parama mokslus einan-

čiam jaunimui ir kt. Taigi ne juokais buvo tarta, kad šio kranto lietuviai dar ir nūdien pajėgia paruošti peno ne tik kūnui, bet ir sielai, atseit, pas juos dar yra kuo pasmaguriuoti.

Prieš metus laiko pasklido gandai, kad Brocktone ir jo apylinkių lietuviškasis jaunimas pradėjo organizuotis, turėdamas tikslą „puoselėti bei skleisti lietuviško liaudies meno tradicijas“.

Kas išdrįstų tokiomis pastangomis nesidžiaugti? Būtų tikra dangaus palaima, jei mūsų jaunimas pradėtų aktyviau burtis į lietuvių kalbos ir literatūros studijų būrelius, gausenėm gretom jungtųsi į lietuvių chorų, bandytų savo jėgas dailės ir vaidybos menuose, apamai — kad jis skirtų daugiau laiko ir širdies savosios kultūros apraiškom. Tad gandai apie Brocktono lietuviško jaunimo sujudimą tebuvo tik paguoda. Netrukus atkilo ir žinia, kad ten gimė lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblis Sūkurys, šiuo metu savo gretose turįs apie 80 jaunuolių — mergaičių ir vaikų.

Sūkurio organizavimo, o ir dabartinės veiklos spiritus movens buvo ir tebėra Mikas Subatis, mūsų visuomenei daugiau pažįstamas kaip skautų veikėjas.

Renginio programa buvo įvai-

Brocktono Sūkurys — ansamblio koncertinė grupė ir vadovai

Vytautas Bruzgys, Sūkurio šokių vadovas

ri, idomi, iki detalių apmąstyta ir scenoj įgyvendinta, nieko paskubom ir bet kaip atkūrinio nematėm ir negirdėjom. Vadinasi, vienerių metų darbas, be abejoj, neaplenkęs įtampos ir sunkumų, savo tikslą pasiekė.

Pradžioj akordeonų orkestras (20 akordeonistų) pagrįso du lietuviškus šokius — Tabalą ir Gyvataražą ir Fantaziją Eglės žalčių karalienės. Kas yra „kaltas“, kad net ir tokį dalyką išgirdom? Sūkurio muzikos vadovas — pianistas Edmundas Saulius Cibas. Jaunas ir talentingas vyras čia gražiai ir prasmingai pasidarbavo. Panaudodamas M. Petrausko operos Eglės žalčių karalienės būdingesnes melodijas, jis sukūrė minėtą Fantaziją, kurią akordeonistų orkestrui spalvingai aranžavo Nuomi Girouard. Pats E.S. Cibas dirigavo orkestrui ir šokiui, be to, antrojo koncerto dalyje jis jautriai ir subtiliai fortepijonai paskambino B. Dvariono Malūnėlį ir Šoki. Taigi E. Sauliaus Cibo įnašas į Sūkurio koncertą yra nuoširdžiai sveikintinas, tegu tik ir atėity jo energija taip švyti. Žinoma, akordeonų orkestro palyda šokiui yra tam tikro pobūdžio prabanga, bet ji koncerto įspūdį ir meninį lygį tik sustiprina ir gerokai aukštyn pakylėjo.

Gita ir Aidis Kupčinskai, su kanklėmis pritardami, jautriai ir nuotaikingai padainavo dvi rečiau girdimas liet. liaudies dainas — Ii eisiu, eisiu ir Ar aš nesakiau, Ir tai buvo dailus įvadas į tautinių šokių pyne.

Sūkurio šokėjos ir šokėjai, vyresnioji koncertinė grupė, 29 asmenų iškilaus jaunimo būrys, grakščiai, damiai ir įspūdingai pašoko devynis mūsų tautinius šokius — Kepurinę, Jonkelį, Vėdarą, Malūnėlį, Rugučius, Gyvataražą, Aštuonnytį, Mikitiene ir Subatėlę. Nėra abejonės, tai sudrausmintas ir susidrausminusi šokėjų grupė, kaip atrodo, tautinius šokius mylinti ir jų giriiose neklaidžiojanti. Belieka tik linkėti, kad Brocktono jaunimo Sūkurys įsiskytų į JAV lietuvių kultūrinio gyvenimo gelmę, per greit neapsivildamas savo pastangom ir tikėjimu į gerį ir grožį.

Lietuvių tautiniai šokiai — viliojanti verdenė šokio statytojų bei choreografų ieškojimą ir jų kūrybinei fantazijai. Talentingo statytojo rankose tas pats šokis gali turėti net keletą variantų. Nepriklausomoj Lietuvoj dvi kūrybingos moterys — Baronaite ir Steponaitytė-Marijosienė — primityvų mūsų liaudies

šokių pastilizavo ir meniškai apipavidalino, jau tuomet tiems šokiui sukaupdamos nemenką glėbį laurų. Bet ilgesnį laiką jų atradimai mažai kuo tesikeitė, tad mūsų šokių statymuose pradėjo atsirasti figūrų, judesių, grupavimų ir net baigmųjų pasikartojimų, pradėjo stiprėti monotoniškas Sūkurio koncerte tų pavojų neįsijautė, čia daug kas buvo nauja, gaivu ir išradinga.

Sūkurio šokių vadovas ir choreografas, čia aptariamo koncerto meno vadovas — Vytautas Bruzgys. Iki šiol mes jį pažinom kaip komp. Juliaus Gaidelio chorų ir seksteto dainininką, net ir nepagalvojom, kad jis dar turi ir kitą talentą bei pasiruošimą. Sūkurio šokėjų pašokti šokiai mus įtikino, kad Vyt. Bruzgys gerai pažįsta liet. tautinių šokių dvasią, stilių ir formą, kad jis turi kūrybinių polėkių ir gerą skonį, kad tai pajėga, kuri iki šiol tiesiog beprasmiškai buvo nutolusi nuo tokio pobūdžio darbų. Ne tik jo statytų šokių choreografija, bet ir daugelis statymo detalių įrodė, kad čia slypi jautri ir meniška siela. Tikiuosi, daugumas nuoširdžiai linkime, kad ilgą laiką neišsėktų Vyt. Bruzgio ištvermė ir kantrybė. Jo asistentė, jei ne klystu, daugiau dirbanti su Sūkurio paauglių grupe — Genovaitė Treinienė.

Tačiau tai dar ne visi Sūkurio koncerto programos dalyviai ir talkininkai. Muzikos palydą šokiui sudarė ne tik akordeonų orkestras, E.S. Cibo diriguojamas, bet dar pianistė Maryann Crowley ir akordeonistė Naomi A. Girouard, abi nuoširdžiai įsijungusios į Sūkurio šokių ir muzikos šventę.

Sūkurio koncerte sužibo ir dar vienas talentas — tai Daiva Kleinaite, tautinių drabužių kūrėja. Ir tų drabužių spalvos, ir stilius, ir jų sukirpimas bei tin-

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

kamumas šokiui — tai tvirti įrodymai, kad Daiva Kleinaite pažįsta medžiagas ir sugeba tautinių drabužių formom bei spalvomis žaisti. Kai kurie šokiai, papuošti kitokių šokėjų drabužiu, itin patraukliai nuspalvino sceninį reginį.

Koncerto rengimo ir administravimo rūpesčių našta buvo nelengva ir sudėtinga. Čia energingai pasidarbavo jaunimo atstovai Birutė Adomavičiūtė, P. Algis Baltušis, Daiva Izbičkaitė ir Gytis Žiaugra. Tėvų komitetą, kuriam teko, berods, pati sunkiausiaji rūpesčių dalis, sudarė Algirdas Alksnins, Mikas Subatis, Eligijus Sužiedėlis, Pranas Šimkus, Eugenijus Užpurvis ir sekretorė Stasė Gofensienė. Reikia manyti, kad rengėjai, išgyvenę pirmojo renginio visapusišką pasisekimą, neturi pagrindo nusiminti ir prarasti viltį.

Brocktono jaunimui Sūkurui — daug sėkmių ir ilgiausių metų! St. S.

BOSTONO ŽINIOS

Naujų Metų sutikimą rengia Bostono jaunimo sekcija Park Plaza (buv. Statler Hilton) viešbuty gruodžio 31.

Izidorius ir Vytenio Vasylių koncertas Jordan Hall salėje vyks sausio 8, sekmadienį, 3 val. popiet.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas bus minimas vasario 19 Lietuvių Piliečių dr-jos salėje. Rengia Bostono Altos skyrius.

Kaziuko mugė, rengiama Baltijos ir Žalgirio tuntu, kovo 5 vyks Lietuvių Piliečių dr-jos salėje.

Baltų dr-jos koncertas vyks kovo 12 First and Second Church salėje, 66 Marlborough St.

Laisvės Varpo pavasarinis koncertas įvyks balandžio 2, sekmadienį, 3 val. popiet.

Smuikininkės Brigitos Pumpulytės koncertas įvyks balandžio 9, sekmadienį, 3 val. popiet First and Second Church salėje.

Minkų radijo valandėlės su kaktuvinis koncertas įvyks balandžio 9 Lietuvių Piliečių dr-jos salėje, So. Bostone.

Janina ir dr. P. Bagdai - Bagdanavičiai, atnaujindami Darbininko prenumeratą, šventinius sveikinimus Darbininkui parėmė 38 dol. auka. Nuoširdus acių.

LAISVĖS VARPAS, Sekm. 11-12 val. WWEL, 1430 KC. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Telefonas 586-7209.

BOSTON, MASS. — WNST, 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Sūkurio šokėjai Kennebunkporte 1977 vasarą

Sūkurio tėvų ir jaunimo atstovų komitetas. Iš k. sėdi — E. Užpurvis, E. Ribokienė (spaudos reikalams), St. Gofensienė, M. Subatis, Pr. Šimkus, stovi — Daiva Izbičkaitė, Algis Baltušis, Birutė Adomavičiūtė, Eligijus Sužiedėlis

Mano mielam ilgų metų draugui ir kaimynui
A.A. JONUI STUNGURIUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną Mariją, sūnus ir dukteris bei gimines Lietuvoje užjaučia ir kartu liūdi

Donatas Uzas

A.A. JONUI STUNGURIUI

mirus, jo žmonai Marijai, sūnams ir dukterims ir Lietuvoje likusiems giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Lionginas ir Cathy Vaitkevičiai su šeima

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY MAIL is
Greitai, patikimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galima atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slėpta gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinimą, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymu. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

MAIN OFFICE: 460 West Broadway, South Boston, 9 AM to 5:30 PM, Monday thru Friday, Saturday 10 AM to 1 PM, 268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE: 740 Gallivan Blvd., 9:30 AM to 5:30 PM, Mon. Tues. Wed. & Fri., Thurs. 9:30 AM to 7:30 PM, Saturday 9:30 AM to 12 Noon

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities. The offer is made only by the Offering Circular.

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Naujų Metų sutikimą New Yorko Lietuvių Bendruomenė rengia jau daugel metų. Tie sutikimai praeina su gražiu pasisekimu. Ir šiemet tokį sutikimą rengia gruodžio 31 Kultūros Židiny. Sutikime labai trumpai bus prisiminta Lietuvių Bendruomenės New Yorke įsikūrimo 25 metų sukaktis. Yra dar vietų. Skambinti skelbime nurodytiems asmenim. (Skelbimas šiam puslapy).

LB Bushwicko apylinkė globoja dail. Vlado Žiliaus kūrinių parodą, kuri bus sausio 7-8 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Atidaryme kalba Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis.

Dail. V. Žilius savo parodos progą išleido gražų plakatą, į kurį yra sumontuota daug jo paveikslų nuotraukų. Plakatus su autografais jis dalija savo kolegoms dailininkams.

Kun. Pranas Raugas, Apreikimo parapijos klebonas, serga ir yra šiuo metu perkeltas į Mary Immaculate ligoninę Jamaicoj. Parapičiai linki jam kuo greičiau pasveikti.

Darbininko atkarpoje baigiamas spausdinti Petronėlės Draugelytės - Vosyliūnės kelionės įspūdžius iš Kauno į Braziliją. Naujus metus pradėsime Prano Mundeikio istorine novele "Karčiama prie kryžkelės". Noveleje vaizduojami vysk. Valančiaus laikai. Aprašoma Baisogaloj stovėjusi karčiama, priklausiusi Komaro dvarui. Noveleje paliesti rusų, lietuvių ir žydų santykiai, minima Valančiaus blaivybės idėja.

Gen. P. Plechavičiaus monografija baigiamą rinkti pranciškonų spaustuvėje. Knygą numatoma išleisti sausio mėnesio gale. Leidžia Kario Jušnas.

Į Australiją trečiadienį, gruodžio 21, išvyko šie skautai: Rasa Bobelytė, Jolyta Gudaitytė, Jonas Matulaitis, Ričardas Krulikas ir Vytautas Vilgalys. Jie dalyvaus lietuvių skautų jubiliejinėje stovykloje. Drauge išvyko ir Gerimantas Penikas, kuris fotografuos ir filmuos suaktyvine stovyklą.

The New York Times gruodžio 14 įsidėjo platų pasikalbėjimą su kun. Stasiu Lidžiu ir su sekminininkų bažnyčios kunigu Viktor Vasiljev. Pasikalbėjimą padarė NYT korespondentas David K. Shieler. Kun. St. Lidys, kuris jau du kartus lankėsi Amerikoje, yra prisitaikęs prie komunistinio režimo ir visą padėtį pavaizdavo taip, kaip reikalauja partija — nėra jokio religijos persekiojimo, o tik kuo didžiausia ir gražiausia laisvė. Visai kitaip reikalą pavaizdavo sekminininkų kunigas. Jį ir jo tikinčiuosius jau persekioja. Tas pats korespondentas gruodžio 16 laidoje išspausdino kitą aprašymą apie Vilnių, kur aprašomas Palangos restoranai, į kurį susirinkęs jaunimas klausosi amerikietiškos muzikos, dėvi amerikietiškus drabužius, nešioja ilgus plaukus.

Liet. Rašytojų Draugijos valdyba sudarė jūrą komisiją, kuri vertins 1977 pasirodžiusias grožines knygas. Į šią komisiją įeina: Kotryna Grigaitytė-Graudienė, Paulius Jurkus, Aleksandras Merkelis, Pranas Naujokaitis, Vytautas Volertas. Visi L. Rašytojų Draugijos nariai. Valdyba nori, kad premija būtų paskirta dar sausio mėnesio gale ir kad premijos įteikimas būtų priderintas prie Lietuvos nepriklausomybės šventės.

Janinos Narūnės-Pakšienės atsiminimų knyga "Jaunystė", prieš keletą savaičių išėjusi iš spaudos, gaunama pas lietuviškų knygų platintojus ir Darbininko administraciją. Kaina 5 dol.

Vietoj kalėdinių atvirukų Laisvės Žiburio radijui aukojo: A. Fredericks - Mikalauskaitė, J. A. Alytai, B. Macijauskienė, E. Kezienė, M. E. Cibai, E. H. Andruškos, V. Gudienė, G. V. Beleckai, I. J. Dičpinigaičiai, G. A. Diržiai, M. Samatienė, O. M. Ilgūnai, A. A. Butai, K. G. Trečiokai, Jankauskų šeima iš Hot Springs, S. Karmazino šeima. Laisvės Žibury visiem nuoširdžiai dėkoja.

Ketvirtadienio ir penktadienio popiečių darbuotojai savo kalėdiniame pobūvy gruodžio 10 Kultūros Židiny. Nuotr. L. Tamošaitis

Maspetho V. Atsimainymo parapijos Šv. Vardo draugija sausio 8, sekmadienį, turės savo metinę bendrąją komunikaciją, ir tuoj po mišių parapijos salėje bus pusryčiai ir metinis susirinkimas bei naujos valdybos prisaikdinimas. Kasmet šioj šventėj dalyvauja daug aukštų Amerikos valdžios pareigūnų. Lietuviai turėtų labiau domėtis tuo įvykiu ir gaušiau dalyvauti. Šiemet pagrindiniu kalbėtoju per pusryčius bus Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Tą sekmadienį mišios prasideda 8:30 v. Bilietų kaina: 3.50 dol. suaugusiems, 1 dol. vaikams. Bilietus reikia įsigyti iš anksto. Skambinti į kleboniją arba K. Vainiui — 894-6091 (nuo 6 v.v. iki 11 v.v.). Kviečiami visi lietuviai dalyvauti šioj Šv. Vardo draugijos šventėj. (Prgm. pirm. Kazimieras Vainius).

Rasa Bobelytė, kuri išvyko į jubiliejinę skautų stovyklą Australijoje, pažadėjo Darbininkui parašyti savo įspūdžius iš kelionės ir iš stovyklos.

Poetas Motiejus Gustaitis, kunigas ir pedagogas, mirė prieš 50 metų — 1927 gruodžio 23 Lazdijuose. Plačiau apie jį parašysime kitų metų artimiausiose numeriuose.

Pr. Naujokaicio Lietuvių literatūros istorijos II, III ir IV tomai gaunami ir Darbininko administraciją. Kiekvienas tomas kainuoja po 10 dol.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

KVIEČIAME Į 9-TĄJĄ DAILĖS PARODĄ

Devintoji dailės paroda rengiama vasario 11-12 Kultūros Židiny. Rengia LB New Yorko apygardos valdyba. Šiuo kultūrinio renginio norima prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės 60 metų suaktyvinės šventės.

Rengėjai išsiuntinėjo dailininkams kvietimus dalyvauti šioj parodoj. Gruodžio 19 posėdžiavo parodai rengti komitetas ir apžvelgė visus paruošiamuosius darbus. Parodoj kviečiami dalyvauti visi lietuviai dailininkai. Kiekvienas gali pristatyti iki 10 darbų. Pageidaujama, kad paveikslai nebūtų per daug dideli, kad apačios plotis nebūtų didesnis už 60 colių. Kiek paveikslų bus parodoj iškabinta, apspręs atrinkimo ir iškabavimo komisija. Jei paveikslų būtų gana daug, tai kūrinių skaičius bus mažinamas. Paveikslus parodai atrenka ir visu iškabimu rūpinasi: Česlovas Janušas, Paulius Jurkus, Jonas Rūtenis.

Parodoj rengiamas ir jaunimo skyrius. L. Bendruomenė rūpinasi sudaryti sąlygas ir jaunimui, kad jis pratintųsi prie lietuviškųjų parodų, augtų ir stiprėtų ir išmokyti pats parodas organizuoti, augtų kaip dailininkai. Jaunimo skyrius bus organizuojamas panašiai, kaip praėjusiais metais. Tad kviečiamas apylinkės mokyklinio amžiaus jaunimas rengtis šiai parodai.

Kūriniai suvežami vasario 4, šeštadienį, nuo 9 v. ryto iki 9 v.v. į Kultūros Židinį. Tuoj jie bus peržiūrimi, atrenkami. Tuoj bus rengiamas ir parodos katalogas.

TĖV. BENEDIKTO BAGDONO LAIDOTUVĖS

Toronte miręs Tėv. Benediktas Bagdonas, OFM, pirmiausia buvo pagerbtas Prisikėlimo parapije. Pamaldos buvo trečiadienio vakare ir ketvirtadienio rytą. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Pamaldose dalyvavo Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM, pranciškonų provincijolas, ir pasakė atsisveikinimo pamokslą.

Ketvirtadienio vakare, velionio kūnas buvo pervežtas į New Yorką ir buvo padėtas M. Šalinskienės šermeninėje. Tėv. V. Gidžiūnas sukalbėjo rožančių.

Penktadienio rytą kūnas buvo atvežtas į pranciškonų vienuolyno koplyčią. Čia mišias koncelebravo visi tuo metu buvę pranciškonai kunigai ir kun. V. Piktūna. Vadovavo provincijolas Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM. Jis pasakė pamokslą, nušviesdamas Tėv. E. Benedikto Bagdono, OFM, gyvenimą kelią, kaip jis į vienuolyną įstojo būdamas 15 metų berniukas. Tai buvo 1922 metais. Tada buvo drauge ir pranciškonų vienuolijos atgijimas ir nepriklausomos Lietuvos augimas. Amžnuosius įžadus padarė 1928 m. Ilgą laiką buvo Vytauto Didžiojo bažnyčios rektorius Kaune, pranciškonų vienuolyno viršininkas Kaune. Karo metais buvo pranciškonų provincijolas. Atvykęs į šį kraštą, ėjo įvairias pareigas, vadovavo Greene, Maine, vienuolynui, paskui buvo Bridgeville, St. Catharine, Brooklyno vienuolynuose, redagavo Varpelį. Ilgiausiai buvo Prisikėlimo parapijoje ir Toron-

Tėv. Benediktas Bagdonas, OFM

to vienuolyne, kur ėjo įvairias pareigas ir patarnavo parapijai. Velionis dažnai sirgo, visas jo gyvenimas buvo palydėtas daugelio ligų.

Laidotuvių pamaldose Brooklyno vienuolyne dalyvavo ir nemažas būrelis žmonių, kurie Tėv. Benediktą pažino, kai jis buvo Brooklyne. Po pamaldų jo kūnas buvo palydėtas į Šv. Jono kapines ir ten buvo palaidotas lietuvių pranciškonų kapuose.

Po palaidojimo apeigų Kultūros Židinio mažojoje salėje buvo pietūs, kuriuos suruošė Brooklyno pranciškonų vienuolynas. Pietum buvo pakviesti visi laidotuvių dalyviai. (p.j.)

Ieškomas Pr. Naujokaicio Lietuvių literatūros istorijos pirmas tomas. Kurie jį galėtų perleisti ar parduoti, malonėkit kreiptis į Darbininko administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DAIL. VLADO ŽILIAUS PARODA

bus 1978 sausio 7-8 Kultūros Židinio didžiojoje salėje Brooklyne.

Eksponuojama aliejinė tapyba, piešiniai, akvarelė

Parodos atidarymas sausio 7, šeštadienį, 7 v.v.

Parodą atidaro Lietuvos gen. konsulas A. SIMUTIS Po atidarymo — vaišės

Paroda lankoma: šeštadienį nuo 12 val. iki 9 v.v. sekmadienį nuo 12 val. iki 6 v.v.

Parodą globoja ir visus atsilankyti kviečia LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BUSHWICK'O APYLINKĖ

Dr. Tadas ir Aldona Savickai, Monticello, N.Y., švenčių proga sveikina draugus ir pažįstamus ir skiria 25 dol. Kultūros Židiniui.

Petras ir Raminta Moliai sveikina savo draugus, pažįstamus bei skautus ir skaites, linki visiems linksmų švenčių ir kuo gražiausių Naujų Metų. Auką skiria laikraščiui paremti.

A. ir G. Radžiai iš Baltimorės sveikina visus Darbininko skaitytojus ir švenčių proga spaudai skiria 10 dol.

J. W. Šalinis, Detroit, Mich., švenčių proga sveikina tėvus pranciškonus ir visus savo pažįstamus.

Vincė Jonuškaitė —Leskaitienė, Santa Barbara, Calif., linki New Yorko lietuviams laimingų Kalėdų ir Naujų Metų švenčių. Kalėdinių atvirukų siuntimo vietoj skiria auką Darbininkui.

R. A. Daukšai sveikina savo draugus ir pažįstamus iš saulėtos Floridos ir linki visiems gražiausių Naujų Metų. Nesijusdami šventinių atvirukų, skiria auką Kultūros Židiniui.

V. A. Steponiai ir Onute Dze-taveckaitė sveikina draugus, pažįstamus, pranciškonus ir visus klientus Šv. Kalėdų proga ir linki sėkmingų Naujų Metų. Auką skiria pranciškonų vienuolynui ir Kultūros Židiniui.

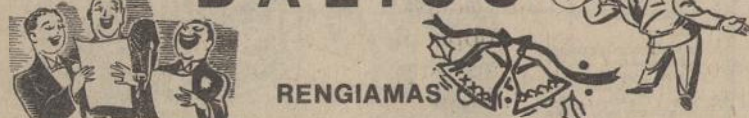
Lietuvių Moterų Klubų Federacija leidžia knygą apie lietuves akademikes, gimusias prieš 1905 ir prasingai pasitarnavusias savo kraštui. Knyga istorinio pobūdžio, pilna kruopščiai surinktų žinių apie aukštąjį mokslą baigusias moteris, pasitarnaus tiems, kurie rašys mokslines studijas lietuvių kultūros istorijos srity. Kad ne liktų užmiršta nė viena amų laikų akademikė, autorė prašo visų, gimusių prieš 1905 metus, atsilipti. Kai kurios akademikos jau yra mirusios. Tad prašomi atsilipti jų gimines, turį biografinės medžiagos ir fotografijų. Visą medžiagą siųsti autoriui adresu: J. Narūnė-Pakšienė, 421 Collins Ave., Apt. 9, Miami Beach, Fla. 33139.

Parduodamas Woodhavene dviejų šeimų namas su dviejų automobilių garažu už labai prieinamą kainą. Viskas geram stovy. Abu butai laisvi. Priežastis — greitas tarnybos pakeitimas. SKambinti 296-7254.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes, kreipkitės į ANGELE KARNIENE Broker - Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

1978 NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMO

BALIUS

RENGIAMAS

Kultūros Židinio salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 1977 gruodžio 31, šeštadienį, 9 val. vak.

Karšta vakarienė 10 val. vak., šalti užkandžiai visą laiką Sampanas ir stipresni gėrimai kiekvienam stalui.

Šokiama groja J. NAKAS ir jo orkestras

10 asmenų stalus ir pavienes vietas užsakoma, apmokant iki gruodžio 27, pas:

V. Padvariūtį, 87-40 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 847-5619

A. Radziviuniene, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 441-9720

J. Andriusį, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, tel. 847-4477

LB APYLINKĖSE PAS:

H. Mikla, Great Neck, tel. (516) 482-0196

K. Vainių, Maspeth, tel. 894-6091

G. Zabelskį, tel. 358-9546

A. Dedina, Woodhaven, tel. 296-7254

K. Bačaska, Woodhaven, tel. 846-5543

Įėjimo auka 20 dol. asmeniui

Jaunimui-stud. 10 dol.

Čekius rašyti Lithuanian-American Community

VISUS MALONIAI KVIEČIA LB NEW YORKO APYGARDOS IR LB APYLINKIŲ VALDYBOS